

## ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

|                     |                                                    |
|---------------------|----------------------------------------------------|
| Заклад вищої освіти | <b>Державний університет "Одеська політехніка"</b> |
| Освітня програма    | <b>50831 Економіка</b>                             |
| Рівень вищої освіти | <b>Доктор філософії</b>                            |
| Спеціальність       | <b>051 Економіка</b>                               |

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## Загальні відомості

### 1. Інформація про освітню програму

|                               |                                             |
|-------------------------------|---------------------------------------------|
| Назва ЗВО                     | Державний університет "Одеська політехніка" |
| Назва ВСП ЗВО                 | не застосовується                           |
| ID освітньої програми в ЄДЕБО | 50831                                       |
| Назва ОП                      | Економіка                                   |
| Галузь знань                  | 05 Соціальні та поведінкові науки           |
| Спеціальність                 | 051 Економіка                               |
| Спеціалізація (за наявності)  | відсутня                                    |
| Рівень вищої освіти           | Доктор філософії                            |
| Вид освітньої програми        | Освітньо-наукова                            |

### 2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

|                                    |                                                                                                 |
|------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Склад експертної групи             | Костишина Тетяна Адамівна, Шандар Анна Михайлівна, Танклевська Наталія Станіславівна (керівник) |
| Залучений представник роботодавців | не застосовується                                                                               |
| Дати візиту до ЗВО                 | 22.06.2021 р. – 24.06.2021 р.                                                                   |

### 3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Відомості про самооцінювання ОП  | <a href="https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/op/accreditation/2482/vidomosti_pro_samoocinyuvannya_osvitnoyi_programy_051_phd.pdf">https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/op/accreditation/2482/vidomosti_pro_samoocinyuvannya_osvitnoyi_programy_051_phd.pdf</a> |
| Програма візиту експертної групи | <a href="https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/op/accreditation/2482/programa_vizytu_051_phd_odeska_politehnika.pdf">https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/op/accreditation/2482/programa_vizytu_051_phd_odeska_politehnika.pdf</a>                               |

### 4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

#### I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

**відсутні**

## II. Резюме

## **Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям**

ОНП «Економіка» рівень доктор філософії є актуальною в контексті підготовки науково-педагогічних та управлінських кадрів, здатних аналізувати та вирішувати проблеми на мікро-, мезо- та макrorівнях економіки, а також активно застосовувати сучасні інформаційні технології та розробляти інструментально-аналітичне забезпечення для їх розв'язання в умовах інноваційної економіки, що є її конкурентною перевагою. При реалізації даної програми забезпечено студентоцентризм та системний підхід до формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, запропоновані вибіркові дисципліни відповідають науковим інтересам здобувачів. На даній ОНП сформована критична маса для якісної підтримки наукової роботи аспірантів і дозволяє формувати разові спеціалізовані вчені ради з захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. В цілому, освітньо-наукова програма та освітня діяльність за нею відповідають критеріям оцінювання якості з недоліками, що не є суттєвими і можуть бути усунутими найближчим часом. Зустрічі з фокус-групами, ознайомлення з відомостями про самооцінювання та додатково наданими документальними доказами, дозволяють експертній групі підтвердити можливість підготовки на високому рівні здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем за ОНП 051 «Економіка» у ДУ «Одеська політехніка». Виявлені недоліки та слабкі сторони даної програми не знижують загальне позитивне враження, а визначають вузькі місця й перспективи подальшого розвитку даної ОНП.

## **Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик**

ОНП має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії розвитку Одеської політехніки. Мета ОНП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів, НПП і наукових керівників, яких систематично залучають до обговорення даної програми. Показовим є безпосереднє залучення здобувачів до процесу удосконалення даної ОНП, зокрема до групи розробників. Викладачі використовують низку інноваційних форм і методів навчання, що дозволяє формувати навички soft skills в рамках ОНП. Зміст і перелік ВК відповідає тематиці наукових досліджень аспірантів. Форми і методи навчання, оцінювання забезпечують досягнення програмних результатів навчання та формують креативні та дослідницькі характеристики здобувачів. На ОНП висока ефективність реалізації принципів академічної свободи та студентоцентрованого підходу. ЗВО популяризує академічну доброчесність, систематично проводяться заходи щодо дотримання учасниками освітнього процесу її принципів, застосовує чітку і зрозумілу політику з відповідальності за порушення норм доброчесності. Створені умови для поєднання здобувачами навчання та досліджень в контексті розвитку професійного мислення та креативного потенціалу, у т.ч. за рахунок використання Економічного наукового порталу. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання знань здобувачів, правила проведення контрольних заходів є чіткими та зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, дозволяють встановити досягнення ПРН за даною ОНП. Підтверджено відсутність на даній ОНП випадків необ'єктивності НПП, оскарження результатів контрольних заходів здобувачами і конфлікту інтересів. На ОНП існує висока відповідність кваліфікації викладачів цілям та ПРН, 84,4 % дисциплін викладають доктори наук, які мають високу кваліфікацію, відповідні публікації у виданнях баз Scopus і WoS, фахові статті, які відповідають профілю дисциплін. ЗВО використовує різноманітні форми співпраці з роботодавцями щодо організації та реалізації даної ОНП. ЗВО активно сприяє постійному та безперервному підвищенню кваліфікації НПП шляхом їх залучення до навчання на безкоштовних курсах Центру пед. майстерності, КНЦ «Політех-Консалт», надає безкоштовний доступ до світових електронних ресурсів, застосування системи матеріального і морального заохочення розвитку викладачів. Слід відзначити наявність потужної системи менеджменту якості в університеті, яка представлена Центром із забезпечення якості вищої освіти та Радою з якості. Сайт університету є зрозумілим, добре налагоджена пошукова система. На даній ОНП сформована критична маса науковців для якісної підтримки наукової роботи аспірантів, зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів, забезпечує досягнення ПРН, наукові керівники є активними дослідниками. На ОНП створено організаційні й матеріальні умови для проведення й апробації результатів наукових досліджень здобувачами.

## **Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення**

Слабкі сторони: 1. існує певна обмеженість щодо активного публічного обговорення даної ОНП з боку випускників й потреба у розширенні залученого до цього процесу кола роботодавців; 2. педагогічна практика за професійним спрямуванням в ОНП віднесена до обов'язкових компонент, проте кількість кредитів ЄКТС в переліку компонентів ОНП не визначена, а відображено позакредитно; 3. вільний вибір дисциплін аспірантами здійснюється «за погодженням з науковим керівником», проте це може обмежувати самостійність і вільність рішення здобувача; 4. деякі здобувачі не в повній мірі ознайомлені з можливостями такого зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті; 5. здобувачі не користуються можливостями існуючих програм міжнародної академічної мобільності; 6. не всі здобувачі коректно трактують процедуру апеляції отриманих результатів оцінювання знань здобувачів; 7. прикладів залучення роботодавців саме до аудиторних занять в межах викладання певної навчальної дисципліни не було виявлено; 8. нечітка регламентація ролей стейкхолдерів в контексті реалізації освітньої програми; 9. дата затвердження ОНП 2020 р. співпадає з датою закінчення прийому документів на дану програму, що ускладнює ознайомлення абітурієнтів з ОНП до подачі документів. Рекомендації: 1. розширити публічне обговорення особливостей даної ОНП шляхом більш активного проведення анкетування випускників і роботодавців. Розглянути можливість залучення представників роботодавців та інших стейкхолдерів до групи

розробки даної ОНП; 2. поважаючи право ЗВО на автономію, рекомендуємо розглянути можливість визначення обсягу педагогічної практики за професійним спрямуванням, як обов'язкової компоненти, в кредитному вираженні; 3. розглянути доцільність застосування норми «погодження з керівником» і можливість її коригування; 4. активізувати інформування здобувачів щодо можливостей та процедури зарахування результатів неформальної освіти; 5. активізувати діяльність щодо залучення здобувачів до програм академічної мобільності; 6. доцільно систематично ознайомлювати здобувачів вищої освіти зі специфікою процедури апеляції отриманих результатів оцінювання їх знань; 7. розглянути можливість залучення роботодавців до аудиторних занять в межах викладання певних ОК; 8. розглянути можливість конкретизації ролі та функціоналу кожної групи стейкхолдерів у процесах моніторингу та перегляду освітніх програм; 9. визначити дату розміщення ОНП на сайті таким чином, щоб вона передувала вступній кампанії, що дозволить абітурієнтам ґрунтовно і заздалегідь ознайомитись із її наповненням. Інші рекомендації: 1. під час спілкування із представниками ЗВО було з'ясовано, що університет зацікавлений у залученні іноземних абітурієнтів, тому ЕГ пропонується розглянути можливість двомовного представлення ОНП «Економіка»; 2. ЕГ звертає увагу на існуючі можливості запровадження подвійного наукового керівництва здобувачами по даній ОНП за рахунок розширення співпраці як з провідними вітчизняними науковцями, так й зарубіжними.

### **III. Аналіз**

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

#### **Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:**

##### **1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.**

ОНП 051 «Економіка» має чітко сформульовану мету, яка в 2020 році порівняно з 2016 роком була уточнена в частині забезпечення здатності таких фахівців розв'язувати комплексні проблеми з розвитку соціально-економічних систем та процесів різних рівнів та продукувати нові наукові знання, які інтегровані зі світовою науковою думкою [ОНП 2020]. В ході зустрічей з фокус-групами (гарант, НПП, наукові керівники) відзначалося їх розуміння унікальності даної ОНП з акцентом саме на підготовці науково-педагогічних та управлінських кадрів, здатних аналізувати та вирішувати проблеми на мікро-, мезо- та макрорівнях економіки, а також активно застосовувати сучасні інформаційні технології та розробляти інструментально-аналітичне забезпечення для їх розв'язання в умовах інноваційної економіки. Експертна група відзначає, що мета й особливості даної ОНП тісно корелюють з місією Одеської політехніки, яка відображена в Плані стратегічного розвитку на 2021-2026 рр., щодо формування професійної національної еліти на засадах принципів академічної культури доброчесності та гуманізму, спроможних до самоосвіти та навчання впродовж життя, а також стратегією Університету щодо створення студентоцентрованого освітнього середовища для забезпечення стійкого та цілеспрямованого розвитку закладу освіти [<https://bitly.su/zFQsIJ>]. Також, цілі ОНП відповідають Концепції інноваційного розвитку Університету щодо забезпечення динамічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності Університету та його випускників на ринку освітніх послуг, наукових досліджень та ринку праці [<https://bitly.su/Y4tn>].

##### **2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.**

Зустрічі з фокус-групами, а також відповідні документи (рецензії на ОНП, протоколи засідання кафедри економіки підприємств за 2017-2020 рр.), засвідчили, що цілі ОНП та програмні результати навчання належним чином враховують позиції та потреби заінтересованих сторін. Здобувачі рівня доктор філософії залучені до складу групи розробників ОНП 2020 року Степаненко М.В. і Ткачук Т.М., а також здобувачів запрошували на засідання кафедри економіки підприємств для обговорення ОНП (Мацко Н.Г. 2017-2020 рр., Степаненко М.В. і Ткачук Т.М. 2019-2020 рр., що відображено у відповідних протоколах), де вони надавали пропозиції щодо удосконалення ОНП, зокрема впровадження «Моделі і методи прийняття інвестиційних рішень в секторах національної економіки», дисципліни щодо моделювання соціально-економічних процесів та систем. Також, зустріч зі здобувачами даної ОНП засвідчила, що вони ознайомлені зі змістом ОНП, приймали участь у щорічному анкетуванні щодо освітньої діяльності та ОНП, результати якого враховують при удосконаленні навчальних планів і формуванні проєктів ОНП. До розгляду ОНП 2020 р., було залучено роботодавців та представників академічної спільноти-зовнішніх стейкхолдерів (Баташеву Ю.С., керівника фін.служби ТОВ «Цемент»; Войковську К.В., керівника планово-економ.відділу ПрАТ «ВО «Стальканат-Сітур»; Маліцького Б.А., директора Інституту досліджень НТП та ІН НАНУ, д.е.н., проф.; Осипова В.М., ст.наук.співробітника Інституту проблем ринку та ЕЕД НАНУ; Горняк О.В., зав.каф.економіки та підприємництва ОНУ ім.Мечникова, д.е.н., проф.), які надали позитивні рецензії та були залученні до засідання кафедри економіки

підприємства для обговорення проєкту ОНП 2020 р. (протокол №8 від 04.05.2020). При цьому зокрема було враховано наступні пропозиції: Войковської К.В. щодо включення ОК "Імітаційне моделювання соц-економ. процесів та систем", дисципліна "Інноваційна економіка" введені практичні заняття обсягом 16 годин; Осипова В.М. – перегляд ЗК(1-3), СК (3-5), ПРН (3,4,9,14-20) (<https://bitly.su/mfy9>). В ході зустрічі Войковська К.В. і Осипов В.М. підтвердили свою участь у розгляді даної ОНП. Врахування позицій академічної спільноти також відбувається шляхом залучення до групи розробників значного кола науковців – внутрішніх стейкхолдерів, а також систематичним обговоренням ОНП і результатів анкетування здобувачів на засіданнях кафедри економіки підприємств. Залучення випускників до публічного обговорення даної ОНП, враховуючи, що Мацко Н.Г. працює на кафедрі економіки підприємств, відбувається в робочому порядку. На зустрічі Мацко Н.Г. відзначила високий рівень освітньої діяльності та участь в обговоренні ОНП ще під час її навчання на програмі. Анкетування випускників та роботодавців даної ОНП поки не проводилося. Крім цього, на сайті в розділі «Якість освіти» розміщено проєкти ОНП і навчальних планів (<https://bitly.su/3Qw7d>), а також форму зворотнього зв'язку, що надає можливість всім зацікавленим сторонам прийняти участь у громадському обговоренні.

### **3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.**

Зустрічі з роботодавцями, представниками академічної спільноти, випускниками програми, а також відкрита зустріч, підтвердили, що цілі ОНП, її фокус та ПРН дозволяють випускникам даної ОНП бути конкурентоспроможними у науково-педагогічній діяльності та на ринку праці, враховують тенденції розвитку спеціальності, ринку праці. Тенденції розвитку спеціальності враховуються гарантом, науковими керівниками і НПП, при удосконаленні освітньої складової ОНП, розробці навчально-методичного забезпечення і проведенні наукових досліджень. ЕГ вважає, що зміни в наповненні освітніх компонентів ОНП відповідають тенденціям розвитку спеціальності «Економіка», тому що в ОНП акцент робиться саме на поглибленому вивченні інноваційної економіки та новітніх теорій економіки з використанням сучасних інформаційних технологій й економіко-математичних моделей, та дозволяють забезпечити конкурентоспроможність ОНП з урахуванням галузевого контексту в розрізі вирішення економічних завдань управління розвитком економіки на мікро-, мезо- та макrorівнях. Регіональний аспект враховано в ОНП в контексті вирішення проблем економічного розвитку та забезпеченні конкурентоспроможності певних територій, окремих громад, що забезпечується вивченням ОПО1, ОПО3, ВПО3, ВПО4, ВПО8. При цьому, врахування даних аспектів здійснюється в т.ч. й на основі сформованої Аналітичної довідки з урахування ринку праці докторів філософії та тенденції розвитку спеціальності 051: галуzeвий та регіональний аспект, яка була представлена Некрасовою Л.А. на засіданні кафедри (протокол №5 18.12.2019). Результати зустрічей з фокус-групами та надана додаткова інформація показали, що при формуванні цілей та програмних результатів навчання було широко вивчено досвід 11 вітчизняних та 7 зарубіжних університетів щодо реалізації відповідних програм на рівні доктор філософії (<https://bitly.su/vFkqD1>). Зокрема, вивчення досвіду Сумського державного університету, Ужгородського національного університету, КНЕУ ім. В.Гетьмана дозволило уточнити мету та ПРН 15, 16, 18, 19; Гарварда, Массачусетського технологічного університету і ХНУ ім.Каразіна довели доцільність впровадження ОК «Імітаційне моделювання соціально-економічних систем та процесів», уточнення відповідних ПРН та особливості даної ОНП.

### **4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.**

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня доктор філософії, затверджений Міністерством освіти та науки України, на даний час поки що відсутній. Експертною групою в процесі вивчення ОНП 2020 року на відповідність вимогам Національної рамки кваліфікації, підтверджено, що ПРН узгоджуються з її дескрипторами та відповідають 8 рівню Національної рамки кваліфікацій в редакції Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 25.06.2020 № 519. ОНП 2016 року відповідала вимогам до 9 рівня НРК в редакції Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 12.06.2019 № 509. Таким чином, експертна група відзначає, що змістовне наповнення програмних результатів навчання ОНП «Економіка» в цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за основними дескрипторами, формування дескрипторів НРК «Знання», «Уміння/навички», «Комунікація» та «Автономія та відповідальність» забезпечено відповідними декількома ПРН. Експертна група вважає, що отримання заявлених програмних результатів навчання дозволить випускникам даної програми розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницької діяльності у сфері економіки, застосовуючи набуті компетентності з глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 1:**

## **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.**

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОНП «Економіка»: 1. В даній ОНП чітко сформульована мета, яка відповідає місії та стратегії розвитку Одеської політехніки. Специфіка даної ОНП, з акцентом на підготовці науково-педагогічних та управлінських кадрів, здатних аналізувати та вирішувати проблеми на мікро-, мезо- та макрорівнях економіки, а також активно застосовувати сучасні інформаційні технології та розробляти інструментально-аналітичне забезпечення для їх розв'язання в умовах інноваційної економіки, є її конкурентною перевагою. 2. Мета ОНП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів, НПП і наукових керівників, яких систематично залучають до обговорення даної програми. Крім цього, при визначенні цілей та програмних результатів реалізації ОНП враховані тенденції розвитку спеціальності й ринку праці, галузевий та регіональний аспекти, а також вітчизняний і зарубіжний досвід впровадження аналогічних ОНП.

## **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.**

Експертна група вважає за доцільне зосередити увагу на окремих слабких сторонах реалізації даної ОНП: Існує певна обмеженість щодо активного публічного обговорення даної ОНП з боку випускників й потреба у розширенні залученого до цього процесу кола роботодавців. Рекомендація: розширити публічне обговорення особливостей даної ОНП шляхом більш активного проведення анкетування випускників і роботодавців. Розглянути можливість залучення представників роботодавців та інших стейкхолдерів до групи розробки даної ОНП.

## **Рівень відповідності Критерію 1.**

Рівень В

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.**

Освітня програма повністю відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 1.1, 1.3, 1.4, та в достатній мірі по підкритерію 1.2 (враховуючи обмеженість щодо активного публічного обговорення даної ОНП з боку випускників й потребу в розширенні залученого до цього процесу кола роботодавців): мета ОНП відповідає місії та стратегії Університету; при визначенні мети та формулюванні програмних результатів навчання повною мірою враховуються потреби здобувачів, роботодавців, академічної спільноти, тенденції розвитку ринку праці, галузевий та регіональний аспект, досвід інших вітчизняних та зарубіжних програм; ОНП відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій стосовно третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків) та їх змісту, враховуючи принципи поваги до автономії університету, врахування позитивної позиції стейкхолдерів, відносний вплив слабких сторін на певні аспекти якості освітньої програми, експертна група вважає можливим стверджувати про відповідність освітньої програми критерію 1 при наявності слабких сторін, що не є суттєвими та можуть бути усунутими ближчим часом.

## **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:**

**1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).**

Загальний обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми у кредитах ЄКТС становить 45 кредитів, що відповідає нормативним вимогам Закону України “Про вищу освіту” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>) та “Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у у закладах вищої освіти (наукових установах)” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>). Обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), який відводиться на дисципліни за вибором здобувачів освіти складає 12 кредитів, що становить 26.7% від загального обсягу освітньої програми ( перевищує 25%, тобто відповідає встановленим нормам ). В освітньо-науковій програмі “Економіка” подано перелік обов'язкових дисциплін з поділом на цикли загально-наукової підготовки та професійної підготовки. ЕГ відмічає, що дотримані рекомендаційні вимоги відносно обсягу кожної компоненти освітньої програми: на оволодіння загально-науковими компетентностями (філософія та методологія наукових досліджень) - 4 кредити , вимоги 4-6 кредитів; на здобуття мовних компетентностей - іноземна( англійська, німецька, іспанська) мова за професійним спрямуванням -7 кредитів, вимоги 6-8 кредитів; на набуття професійних навичок дослідника ( управління науковою діяльністю) - 6 кредитів, вимога не менше 6 кредитів; на здобуття глибинних знань зі спеціальності (“Імітаційне моделювання соціально-економічних систем та процесів”, “Новітні теорії економіки та управління”, “Інноваційна економіка”) - 12 кредитів по обов'язкових компонентах, 12 кредитів по 3 вибіркових компонентах, вимоги не менше 6 кредитів.

**2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.**

Подана на акредитацію освітня програма має чітку структуру, яка взаємопов'язана з навчальним планом. Дана тенденція прослідковується по освітнім програмам з 2016 по 2020 роках. ОНП структурована за роками навчання та за освітньою/науковою складовими. Вивчення освітньої складової ОНП відбувається впродовж двох років навчання здобувача. У 1 семестрі передбачено вивчення дисциплін загально-наукової підготовки: іноземна мова, психологія та педагогіка вищої освіти, філософія та методологія наукових досліджень, управління науковою діяльністю та дисципліни професійної підготовки: імітаційне моделювання соціально-економічних систем та процесів, новітні теорії економіки та управління. У 2 семестрі передбачено вивчення дисциплін циклу загально-наукової підготовки: управління науковою діяльністю та вибіркові дисципліни професійної підготовки (обирається з дисципліни з 8, що визначені переліком), які обираються здобувачем з урахуванням теми дисертації. На 3 семестр заплановано вивчення іноземної мови, на 4 - педагогічна практика за професійним спрямуванням. Конкурентною перевагою даного підходу є наявність формування можливості у здобувачів реалізувати комплексно як набуті теоретичні знання, так і практичні навички під час проведення навчальних занять. Структурно-логічна схема відображає взаємопов'язаність освітніх компонент, демонструє логіку навчання та сприяє досягненню заявлених цілей і програмних результатів навчання. Під час експертизи було з'ясовано, що в ОНП 2016-2019 років в рамках практично-професійної підготовки існував педагогічний практикум за професійним спрямуванням в обсязі 5 кредитів. У 2020 році в ОНП визначено педагогічну практику за професійним спрямуванням в обсязі 50 годин позакредитно. Гарант освітньої програми, керівник Центру із забезпечення якості вищої освіти, керівник Ради з якості на зустрічі із групою з розробки ОНП пояснили, що педагогічна практика включає практичну підготовку до професійної та науково-дослідної діяльності. Враховуючи, що наукова складова у аспірантів може бути необмеженою, Наказом ректора вона визнана позакредитною. ЕГ визначає, що ОК в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання за даною ОНП.

**3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).**

Компоненти ОНП згідно матриці співвідношення програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми відповідають предметній області спеціальності 051 Економіка третього освітньо-наукового рівня. Зміст ОНП відповідає об'єкту вивчення - "теорія, методологія наукового дослідження, феномени, явища і проблеми сучасних економічних процесів та систем" [ОНП 2020]. Дисципліни загально-наукової та професійної підготовки : "Філософія та методологія наукових досліджень", "Управління науковою діяльністю", "Імітаційне моделювання соціально-економічних систем та процесів", "Новітні теорії економіки та управління", "Інноваційна економіка" [ОНП 2020] спрямовані на вирішення актуальних проблем в сучасній економіці. Зміст ОНП відповідає наявному обладнанню, так як ЗВО продемонстрував наявність комп'ютерних класів, програмного забезпечення, доступу до наукометричної бази Scopus (23.06 11.00-12.00). На зустрічах зі здобувачами, НПП і науковими керівниками було підтверджено, що зміст даної ОНП відповідає предметній області зі спеціальності 051 "Економіка".

**4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.**

Формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін, регулюється розробленими в університеті документами: "Положення про організацію освітнього процесу" (<https://opu.ua/document/2492>), «Положення про порядок організації вивчення вибіркових освітніх компонентів» (<https://opu.ua/document/3354>), що відображається в індивідуальних навчальних планах здобувачів. В ОНП в переліку її компонентів в вибірковій частині визначені дисципліни професійної підготовки: 8 дисциплін (кожна по 4 кредити). На зустрічах ЕГ зі здобувачами, гарантом було підтверджено, що створені умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії, які полягають у виборі з навчального плану з дисциплін, усього 12 кредитів, що становить 26.7% та відповідає нормативу (не менше 25% від загального обсягу ОНП), а також здобувачі можуть обирати ОК з інших рівнів вищої освіти. При виборі дисциплін, як відмітили на зустрічі здобувачі, вони консультуються з науковими керівниками і згідно їх рекомендацій формують свої індивідуальні освітні траєкторії. Також, у формах заяв на вибір вибіркових дисциплін, ОНП і навчальних планах відзначається, що він здійснюється "за погодженням з науковим керівником", проте це може обмежувати самостійність і вільність рішення здобувача. Дисципліни, які пропонуються на вибір здобувачам, формуються групою розробників ОНП на основі консультацій та пропозицій роботодавців та стейкхолдерів. Підтверджено, що здобувачі можуть формувати власну освітню траєкторію через вільний вибір навчальних дисциплін, обрання тем рефератів, есе, тем дисертаційних досліджень, отримання консультацій від НПП та інших наукових керівників, вільний вибір посібників, підручників, наукової літератури.

**5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.**

В ОНП та навчальному плані передбачено освітні компоненти, які забезпечують підготовку здобувачів, придатних до працевлаштування в університетах та закладах вищої освіти, наукових установах, органах державного, регіонального управління, підприємствах різних форм власності на посадах, визначених в освітньо-науковій програмі. Практична підготовка з викладацької діяльності передбачена ОПП “Педагогічна практика за професійним спрямуванням” в обсязі 50 годин у 4 семестрі (позакредитні). Проходження всіх етапів практики забезпечує формування у здобувачів загальних та спеціальних компетентностей, що втілюються в програмних результатах навчання: ЗК1 (ПРН4, ПРН5, ПРН14), ЗК6 (ПРН8, ПРН21), ЗК9 (ПРН11, ПРН21), ЗК10 (ПРН9), ЗК11 (ПРН4, ПРН10), ЗК12 (ПРН4, ПРН10), СК3 (ПРН17). Програма педагогічної практики розроблена згідно з “Положенням про проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти” (<https://opu.ua/document/2304>). У ході зустрічей з гарантом, групою з розробки ОНП, здобувачами було підтверджено, що виділені на педагогічну практику 50 годин є достатніми для формування визначених ОНП компетентностей і досягнення результатів навчання. ЕГ відзначає, що практичну підготовку до професійної та науково-дослідної діяльності забезпечують всі освітні компоненти, наукова складова ОНП та участь аспірантів у держбюджетних темах кафедри економіки підприємства та Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій. У ході зустрічей з роботодавцями, гарантом та групою з розробки ОНП виявлено, що роботодавців та стейкхолдерів недостатньо залучають до проведення аудиторних занять зі здобувачами. Поділитися досвідом практичної діяльності в сучасних умовах розвитку економіки вони можуть при проведенні конференцій, тренінгів, круглих столів, вебінарів, що організує кафедра економіки підприємства та гарант освітньої програми. Зміст практичної підготовки аспірантів, її цілі та завдання формуються у тісній співпраці з потенційними роботодавцями.

**6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.**

Включені до ОНП освітні компоненти дозволяють здобувачам набути соціальних навичок (soft skills) для успішної професійної діяльності. Соціальні навички формуються як при освоєнні дисциплін загально-наукової, професійної підготовки, а також під час педагогічної практики за професійним спрямуванням і підготовки дисертаційної роботи. При викладанні дисциплін загально-наукової підготовки “Іноземна мова за професійним спрямуванням”, “Психологія та педагогіка вищої школи” формуються здатність до роботи в команді, лідерство під час реалізації досліджень, комунікації українською та іноземною мовами; при викладанні дисципліни “Управління науковою діяльністю” - здатність генерувати нові ідеї, креативність, опанування дослідницькими навичками високого рівня та здатність представляти власні результати досліджень. Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що відповідають заявленим цілям, залежить від підходів до викладання та навчання, зокрема форм і методів навчання відповідно до “Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному політехнічному університеті” (<https://opu.ua/document/2492>) та “Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії” (<https://opu.ua/document/3353>): проблемно-орієнтоване навчання, робота в групах, презентації, метод мозкового штурму, дискусії, рольові ігри. В ОНП, враховуючи третій освітньо-науковий рівень, акцент ставиться на здобуття soft skills дослідницького спрямування. Цим цілям відповідає участь аспірантів у науково-практичних конференціях, тренінгах, майстер-класах, що проводить кафедра, партнери (<https://tinyurl.com/2hwm777>; <https://tinyurl.com/yehe3th9>; <https://tinyurl.com/nacu4w5u>; <https://tinyurl.com/uanypbew>; <https://tinyurl.com/5myvm52w>). На зустрічах з фокус-групами, здобувачі й НПП підтвердили, що дана ОНП спрямована на здобуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) таких як: соціальна відповідальність, комунікативність, креативність мислення, вміння презентувати результати своїх наукових досліджень.

**7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).**

Професійний стандарт зі спеціальності 051 “Економіка” наразі не затверджено.

**8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.**

Порівняння обсягу окремих ОК із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти регламентує “Положення про організацію освітнього процесу” (<https://opu.ua/document/2492>), “Методичні рекомендації із розрахунку навантаження здобувачів вищої освіти” (<https://opu.ua/document/2537>) та низки нормативних документів ОНПУ ([https://opu.ua/education/normative\\_base](https://opu.ua/education/normative_base)). Згідно результатів акредитаційної експертизи спостерігається достатнє співвідношення між самостійною та аудиторною роботою здобувачів: на 1 год. лекцій та практичних занять припадає 0,5 год. самостійної роботи. Гарант освітньої програми підтвердила, що час, запланований на самостійну роботу здобувачів, регламентується НП і становить не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу часу, відведеного для набуття освітніх компетентностей. ЕГ відмітила, що структура та зміст самостійної роботи здобувачів визначається робочою програмою навчальної дисципліни та навчально-методичними матеріалами. Координація

між видами діяльності за освітнім компонентом та між іншими компонентами для належного розподілу навантаження є важливою і як показує результат зустрічі зі здобувачами вищої освіти, має позитивний вплив на їх навчальну та наукову діяльність, що підтверджується обсягом навантаження на самостійну роботу здобувачів - 826 год (61%) проти кількості аудиторних годин - 524 год (39%). Достатньо суттєвий обсяг самостійної роботи здобувачів пояснюється наявністю дослідницької компоненти навчання. Моніторинг фактичного навантаження здобувачів вищої освіти регулярно здійснюється за рахунок опитування, що передбачено “Методичними рекомендаціями із розрахунку навантаження здобувачів вищої освіти” (<https://opu.ua/document/2537> ).

#### **9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.**

На момент проведення акредитаційної експертизи дуальна освіта, як форма навчання, в університеті не запроваджена, тому підготовка здобувачів вищої освіти за ОНП “Економіка” за дуальною формою освіти не здійснюється. Під час зустрічей гарант та група з розробки ОНП відзначили, що перспективи впровадження дуальної освіти на даній ОНП є і полягатимуть у подальшому залученні здобувачів до науково-дослідної роботи випускової кафедри у якості виконавців згідно з цивільно-правовими договорами. Зокрема аспіранти Самарченко І.О., Ткачук Т.М. є виконавцями госпдоговірних НДР у 2020-2021 рр. Отже, ЕГ може стверджувати, що в ОНПУ створюється підґрунтя для впровадження дуальної освіти.

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 2:**

##### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.**

ЕГ були виявлені наступні сильні сторони ОНП “Економіка”: 1. Отримання навичок soft skills в рамках реалізації даної ОНП відповідає нормативним вимогам у повній мірі. 2. Викладачі у навчальному процесі використовують низку інноваційних форм і методів навчання, зокрема проблемно-орієнтоване навчання, робота в групах, презентації, метод мозкового штурму, дискусії, рольові ігри. 3. Зміст вибіркових дисциплін відповідає тематиці наукових досліджень аспірантів.

##### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.**

ЕГ вважає за доцільне зосередити увагу на окремих слабких сторонах реалізації даної ОНП: 1. Педагогічна практика за професійним спрямуванням в ОНП віднесена до обов'язкових компонент, проте кількість кредитів ЄКТС в переліку компонентів ОНП не визначена, а відображено позакредитно. Рекомендація: поважаючи право Університету на автономію, рекомендуємо розглянути можливість визначення обсягу педагогічної практики за професійним спрямуванням, як обов'язкової компоненти, в кредитному вираженні. 2. На зустрічі зі здобувачами й науковими керівниками, у формах заяв на вибір вибіркових дисциплін, ОНП і навчальних планах відзначається, що вільний вибір дисциплін аспірантами здійснюється “за погодженням з науковим керівником”, проте це може обмежувати самостійність і вільність рішення здобувача. Рекомендація: звернути увагу на доцільність застосування такої норми і можливість її коригування.

##### **Рівень відповідності Критерію 2.**

Рівень В

##### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.**

Освітня програма в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9 , а також в достатній мірі за підкритеріями 2.2, 2.4 (в частині застосування позакредитного визначення обсягу педагогічної практики, вільного вибору дисциплін за погодженням з науковими керівниками); обсяг освітньої складової ОНП відповідає вимогам законодавства, освітні компоненти, включені до освітньої програми дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, зміст ОНП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності, структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, ОНП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, ОНП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок, обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів. Враховуючи принципи поваги до автономії закладу, врахування позицій роботодавців та стейкхолдерів, вплив недоліків на якість ОНП, наявність перспектив подальшого розвитку, експертна група вважає

можливим стверджувати про загальну відповідність даної програми критерію 2 при наявності недоліків, що є несуттєвими та можуть бути усунені найближчим часом.

### **Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:**

#### **1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.**

ЕГ було отримано докази, що Правила прийому на ОНП є чіткими та зрозумілими, були оприлюднені на сайті ЗВО (<https://opu.ua/vstup/asp-edu-prog> ). Структура правил прийому дає можливість усім бажаючим ознайомитися з ними, мати доступ до вступу на ОНП, та включає: загальну інформацію, порядок подання заяв, перелік вступних випробувань, умови конкурсу, умови зарахування на бюджетні та контрактні місця, умови поселення до гуртожитку, контактну інформацію приймальної комісії. Правилами прийому передбачено Іспит із спеціальності (в обсязі Стандарту вищої освіти магістерського рівня) та іспит з іноземної мови (в обсязі, що відповідає рівню B2). Програми вступних іспитів переглядаються щорічно та оприлюднюються на сайті приймальної комісії ([https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/offer/files/\\_051\\_phd.pdf](https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/offer/files/_051_phd.pdf) ; [https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/offer/files/\\_angliyska\\_phd.pdf](https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/offer/files/_angliyska_phd.pdf) ) На сайті наведено вартість навчання підготовки здобувачів вищої освіти за третім освітньо-науковим рівнем “доктор філософії” на денну та заочну форму навчання (<https://opu.ua/vstup/asp-cost> ). Для зручності абітурієнтів на сайті розміщено календар вступу з визначеними кінцевими датами відповідних етапів вступної кампанії. Зустріч зі здобувачами вищої освіти дає підстави стверджувати, що правила прийому зрозумілі, прозорі, дискримінація відсутня.

#### **2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.**

Програма та завдання іспиту із спеціальності складається Предметною комісією у складі гаранта ОНП та членів групи забезпечення спеціальності. Програма вступного фахового випробування для вступу на навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти (доктор філософії) зі спеціальності 051 “Економіка” включає загальні положення, де визначено мету складання вступного фахового випробування; типові питання, що виносяться на вступне випробування з економічної теорії, економіки підприємства, економічної кібернетики, моделювання економіки, дослідження операцій, математичних інструментів оцінки ризиків; критерії оцінювання відповіді вступника та список літератури. Згідно результатів зустрічі з гарантом, програма вступних випробувань зі спеціальності оновлюється щорічно гарантом та групою забезпечення ОНП та затверджується Головою Приймальної комісії. Наразі оприлюднена Програма вступного фахового випробування зі спеціальності 051 “Економіка” 2021 р. ([https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/offer/files/\\_051\\_phd.pdf](https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/offer/files/_051_phd.pdf) ) У розділі Умови конкурсу є напрям “Як розраховується конкурсний бал”, який складається із суми балів на фахове випробування із спеціальності з ваговим коефіцієнтом 0,6, за вступний іспит з іноземної мови з ваговим коефіцієнтом 0,4 та додаткових балів, які визначаються правилами прийому, що зараховуються за рішенням приймальної комісії особам, які мають опубліковані наукові праці за проблематикою спеціальності.

#### **3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Загальні засади щодо академічної мобільності та правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, викладені на сайті у “Положенні про організацію освітнього процесу” ОНПУ (<https://opu.ua/document/2492>). Правила переведення з інших ЗВО та порядок визнання результатів навчання оприлюднені на сайті в “Положенні про відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти (пп. 3, 4, 6, 8)” ([https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/node\\_docs/polozhennya\\_pro\\_perev\\_2019.pdf](https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/node_docs/polozhennya_pro_perev_2019.pdf) ). Згідно результатів зустрічі з працівниками Приймальної комісії визначено, що суттєва увага приділяється порядку визнання результатів навчання та перезарахування навчальних дисциплін, що включає наступну інформацію: здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання в іншому вищому навчальному закладі на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до “Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність” ([https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/node\\_docs/polozhennya\\_amob.pdf](https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/node_docs/polozhennya_amob.pdf) ). Прикладів визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти на даній ОНП не було. Під час роботи ЕГ було отримано докази регламентування процедури визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, здобувачами було підтверджено, що вони знають про можливість зарахування результатів навчання в інших ЗВО.

#### **4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

ЕГ в ході проведення акредитаційної експертизи визначила, що порядок та процедура визнання результатів неформальної освіти прописані в “Положенні про порядок визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти Університету у неформальній та інформальній освіті. (<https://opu.ua/document/3447>). Відповідно до даного Положення, визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здійснюється як в межах окремих ОК так і в межах змістових модулів окремих дисциплін. Структурні компоненти Положення наступні: загальні положення, порядок та процедура визнання результатів неформальної та інформальної освіти, прикінцеві положення. Здобувачі у ході зустрічі відмітили, що правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Прикладом зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті є зарахування есе виконане аспіранткою Т.Ткачук. У разі негативного висновку Комісії щодо визнання результатів навчання, здобувач має право його оскаржити відповідно до чинного Положення про порядок проведення внутрішнього службового розслідування в Одеському національному політехнічному університеті (<https://opu.ua/search/node>). Проте деякі здобувачі не в повній мірі ознайомлені з можливостями такого зарахування.

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 3:**

##### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.**

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОНП “Економіка”: 1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими, прозорими та зрозумілими для потенційних здобувачів, враховують особливості програми, не містять дискримінаційних положень. 2. Чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. 3. Правила прийому у розділі “Умови конкурсу” містять мотиваційну складову з метою залучення до вступу претендентів, які мають опубліковані наукові праці за проблематикою спеціальності.

##### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.**

Експертна група вважає за доцільне зосередити увагу на окремих слабких сторонах реалізації даної ОНП: 1. Університет має відповідне Положення щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, а також окремі приклади такого зарахування. Проте деякі здобувачі не в повній мірі ознайомлені з можливостями такого зарахування. Рекомендація: активізувати інформування здобувачів щодо можливостей та процедури зарахування результатів неформальної освіти.

##### **Рівень відповідності Критерію 3.**

Рівень В

##### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.**

Освітня програма в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3, а також в достатній мірі за підкритерієм 3.4 (враховуючи, що деякі здобувачі не в повній мірі ознайомлені з можливостями зарахування результатів неформальної освіти). Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості ОНП, містять чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті є чіткими та зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів, враховуючи принципи поваги до автономії університету, відносний вплив недоліків на певні аспекти якості освітньої програми, експертна група вважає можливим стверджувати про відповідність освітньої програми критерію 3 при наявності слабких сторін, що не є суттєвими та можуть бути усунутими ближчим часом.

#### **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:**

**1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та**

## **принципам академічної свободи.**

Згідно проведених зустрічей з НПП та здобувачами, ознайомлення з інформаційними картками навчальних дисциплін, робочими програмами навчальних дисциплін, експертна група має підстави підтвердити, що заявлені методи навчання, форми та методи оцінювання даної ОНП відповідають дійсності та забезпечують досягнення програмних результатів навчання. ОНП визначає види навчальних занять: лекції, практичні заняття, консультації з дисциплін загальнонаукової та професійної підготовки, самостійну роботу, практичну підготовку відповідно до “Положення про організацію освітнього процесу”. Особлива увага приділяється інтерактивним методам навчання - ділові ігри, мозкові штурми, кейс-аналіз та контент-аналіз, впровадження яких найбільш ефективно формує креативну та дослідницьку позицію здобувачів. Під час зустрічей з здобувачами освіти та НПП було підтверджено, що в умовах карантину навчання та викладання здійснювалось дистанційно з використанням Google Meet, електронної пошти. При цьому, як підтверджують здобувачі, проблем щодо реалізації навчального процесу не виникало. Методи навчання і викладання на ОНП зумовлюються навчальними цілями і обираються викладачем та здобувачами на принципах партнерства, академічної свободи з метою досягнення програмних результатів навчання. Здобувачі відзначили високий рівень підтримки в навчальному процесі та в наукових дослідженнях і з боку наукових керівників, і гаранта ОНП. Під час зустрічі зі здобувачами підтверджено реалізацію принципів академічної свободи та студентоцентрованого підходу, що проявляється у вільному виборі теми дисертаційної роботи, напрямів наукових досліджень, в наукових конференціях, вільному виборі навчальних дисциплін.

## **2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).**

Інформування здобувачів щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається через оприлюднення інформаційної картки навчальної дисципліни на сайті, а також на Інформаційному порталі аспіранта. Для цього на офіційному сайті Університету у вільному доступі розміщені інформаційні картки всіх ОК ОНП, що надають здобувачу стислу інформацію щодо мети, завдань дисципліни, основних результатів навчання, форм організації освітнього процесу, видів навчальних занять, кількості аудиторних годин, тематики навчальних занять за тижнями навчання, організації самостійної роботи, процедури оцінювання, умов допуску до підсумкового контролю, політики освітнього процесу. Під час зустрічі з науковими керівниками було підтверджено їх професійну та тісну співпрацю зі здобувачами.

## **3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.**

ОНП передбачає поєднання освітньої та наукової складової в індивідуальному навчальному плані здобувачів. Освітня складова спрямована на опанування компетентностей, які є необхідними для науковців завдяки вивченню обов'язкових дисциплін. Інформаційні картки навчальної дисципліни демонструють завдання, спрямовані на розвиток компетентностей науковця. Головними формами поєднання навчання і досліджень у ході реалізації ОНП є виконання здобувачами дисертаційних робіт, публікація статей у наукових журналах, підготовка доповідей та тез конференцій, апробація результатів дисертації на різноманітних наукових заходах, участь у виконанні госпрозрахункових тем, науково-дослідних роботах кафедр (<https://opu.ua/science/research> ). На базі університету створений Економічний науковий портал (<https://economics.opu.ua/> ), спрямований на сприяння поєднання здобувачами навчання та досліджень. На порталі представлені фахові наукові журнали категорії «Б»: «Економіка: реалії часу», «Економічний журнал Одеського політехнічного університету», «Маркетинг і цифрові технології», де здобувачі мають можливість публікувати власні наукові дослідження на безоплатній основі. У рамках реалізації науково-освітньої програми результати наукових досліджень здобувачів оприлюднюються у формі статей, у т.ч. виданнях, що входять до міжнародних баз даних Scopus, Web of Science (аспіранти Т. Ткачук, І. Самарченко, О. Дуднік), доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах. Апробація результатів через наукові збірники та участь у наукових заходах сприяє вивченню здобувачами методології дослідницької роботи, розвитку професійного наукового мислення та креативного потенціалу.

## **4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.**

Педагогічний, науково-педагогічний, наукові працівники враховують побажання здобувачів та інших стейкхолдерів щодо змісту освіти. Участь викладачів у міжнародних проектах, стажуваннях, співпраця зі стейкхолдерами та проведення спільних заходів дозволяє актуалізувати освітню та наукову складові ОНП. Також викладачі проходять міжнародні стажування, спрямовані на підвищення педагогічної майстерності, що дозволяє актуалізувати методи та форми навчання. Відповідно до «Положення про робочу програму навчальної дисципліни» (<https://opu.ua/document/2549> ), РПНД зберігається на кафедрі; розробляється на термін дії НП і повністю оновлюється, якщо відбуваються зміни стандартів вищої освіти; зміни діючої освітньої програми, які стосуються даної навчальної дисципліни; впровадження нової освітньої технології. Останні зміни були зумовлені наказом від

## **5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.**

Інтернаціоналізація освітньо-наукового процесу в рамках ОНП узгоджена із «Концепцією інтернаціоналізації Університету» (<https://tinyurl.com/3tm4ya6e>) та забезпечується через: участь викладачів у міжнародних проектах - «Освітній університет румунсько-українського прикордонного співробітництва - UNIV.E.R-U»; проект ЄС та Програми Розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду»; Навчальна діяльність вчителів Erasmus + в рамках мобільності Erasmus + для навчання (проект № 2019-1-PL001-KA107-064647) на міждисциплінарному факультеті Університету Полонії в Ченстохові; «Європейська інтеграція в освіті, науці та культурі» (м. Катовиці, Польща); - у міжнародних семінарах (напр., «Освітні системи країн Європейського Союзу: стан та перспективи розвитку» (Польща). Керівництво університету пріоритетним напрямом розвитку вважає міжнародну діяльність та сприяє інтернаціоналізації наукових досліджень, системно та ефективно працює в цьому напрямі та комплексно підходить до питань співпраці. Так, на даній ОНП існує позитивна практика щодо проходження зарубіжного стажування всіма науковими керівниками та більшістю НПП, зокрема Філіппова С.В. (Німеччина, 2016; Румунія, 2020), Соколовська З.М. (Болгарія, 2018; 2020; Чехія 2019). Також, ЗВО сприяє підвищенню фаховості НПП шляхом надання безкоштовного доступу до світових електронних ресурсів, репозитарію ЗВО, Економічного наукового порталу. Проте здобувачі не користуються можливостями існуючих програм міжнародної академічної мобільності, що було підтверджено ними на зустрічі.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 4:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.**

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОНП «Економіка»: 1. Форми і методи навчання, оцінювання забезпечують досягнення програмних результатів навчання та формують креативні та дослідницькі характеристики здобувачів. 2. Ефективність реалізації принципів академічної свободи та студентоцентрованого підходу. 3. Створення умов для сприяння поєднання здобувачами навчання та досліджень в контексті розвитку професійного мислення та креативного потенціалу за рахунок діючого Економічного наукового порталу. 4. Порядок та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів з дисциплін чіткі, зрозумілі, диференційовані в залежності від видів діяльності здобувачів.

#### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.**

Експертна група вважає за доцільне зосередити увагу на окремих слабких сторонах реалізації ОНП: 1. ЗВО проводить велику, системну, професійну роботу щодо розвитку міжнародної діяльності і на момент акредитації досягли певних суттєвих результатів, проте здобувачі не в повній мірі користуються можливостями існуючих програм міжнародної академічної мобільності. Рекомендація: активізувати діяльність щодо залучення здобувачів до програм академічної мобільності (консультування, роз'яснення конкурентних переваг в професійній та науковій діяльності), надання аспірантам інформації щодо участі в створенні грантових заявок.

#### **Рівень відповідності Критерію 4.**

Рівень В

#### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.**

Освітня програма в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3, 4.4., та частково по 4.5 (враховуючи відсутність практичного застосування можливостей існуючих програм академічної мобільності здобувачів). Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Здобувачам своєчасно надається чітка та зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання. ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації даної ОНП. Викладачі постійно оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень у відповідній галузі. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їх контексту, а також принципи поваги до автономії закладу, урахування позицій стейхолдерів, відносний вплив недоліків на якість ОНП та наявність в закладі підходу, орієнтованого на вдосконалення, експертна група вважає

можливим стверджувати про загальну відповідність даної програми критерію 4 при наявності недоліків, що є несуттєвими та можуть бути усуненими найближчим часом.

## **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:**

**1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.**

На ОНП 051 «Економіка» застосовуються різноманітні методи та форми оцінювання (поточні контрольні заходи, контрольні роботи, екзамени, заліки) для перевірки запланованих результатів навчання. Графіки освітнього процесу на рівні доктора філософії, в т.ч. розклад екзаменаційної сесії, є доступними і розміщені на сайті університету розділ «Студентам і аспірантам» - «Аспірантам всіх форм» (<https://opu.ua/studies-a>). Загальні форми контрольних заходів та система оцінювання здобувачів вищої освіти визначені у п.5 «Контрольні заходи» і п.6 «Оцінювання рівня навчальних досягнень» Положення про організацію освітнього процесу в ЗВО (<https://bitly.su/wK7l>), Положенні про організацію та проведення поточного та підсумкового контролю рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни (<https://bitly.su/SciUo>). Здобувачі відзначили, що на першому занятті з кожної навчальної дисципліни викладачі знайомлять їх з робочою програмою дисципліни, критеріями оцінювання знань, видами контрольних заходів. Також, на початку першого семестру кожному аспіранту відправляють посилання з доступом на Інформаційний портал для аспірантів, де зібрана вся інформація про ОНП, РП навчальних дисциплін, методичні рекомендації для практичних занять, самостійної роботи тощо. Крім цього, таке посилання у вигляді QR-коду розміщено на стенді біля ІБЕІТ та є в наявності на кафедрі економіки підприємств, що було продемонстровано в ході резервної зустрічі директором ІБЕІТ і гарантом, здобувачем. Начальник відділу аспірантури і докторантури в ході зустрічі відзначила, що з 1 курсом аспірантів проводить установчу зустріч, розповідає про навчальний процес, про контрольні заходи. Також, на сайті Університету у вільному доступі розміщена інформація щодо ОНП, навчальних планів, в яких відображені форми контролю знань і графік навчального процесу, а також це відображено в академічному календарі Університету. Експертна група зазначає, що здобувачі засвідчили свою поінформованість щодо вимог з оцінювання кожного освітнього компонента на початку його вивчення, критерії оцінювання у цілому є чіткими та зрозумілими, і за необхідності вони можуть отримати роз'яснення від гаранту або викладачів. Таким чином, ЕГ відзначає, що наявні форми контрольних заходів і критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення програмних результатів навчання за даною ОНП.

**2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).**

Стандарт вищої освіти для рівня доктор філософії на момент проведення акредитації не прийнятий. Відповідно до положень даної ОНП 051 «Економіка» проміжний контроль виконання наукової складової ОНП здійснюється у формі щорічного звіту на кафедрі та Вченій раді Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій відповідно до індивідуального плану аспіранта, що підтверджено в ході зустрічей зі здобувачами, науковими керівниками та начальником відділу аспірантури та докторантури, а також відповідає визначеній процедурі згідно п. 5.2 Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (від 26.02.20 №5 <https://bitly.su/9K9wo>). Експертна група мала можливість ознайомитися з копіями звітів аспірантів за відповідний рік і відзначає, що звіт структуровано відображає виконання наукової складової програми за різними видами наукової роботи, підписується здобувачем, науковим керівником, завідувачем кафедри. Звіти аспірантів разом з витягами з протоколів засідання відповідної кафедри і Вченої ради ІБЕІТ зберігаються в особових справах здобувачів у відділі аспірантури і докторантури. Атестація здобувачів за даною ОНП здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації, що регламентується п. 7.8 Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. В ході зустрічей з фокус-групами з'ясовано, що після завершення дисертаційної роботи здобувач повинен отримати схвальний відгук наукового керівника, перевіряється його робота на наявність плагіату за допомогою програми StrikePlagiarism і робота подається для попередній захисту на міжкафедральному семінарі, після чого подається до захисту в разову спеціалізовану вчену раду. Таким чином, підсумковою формою атестації є публічний захист дисертаційної роботи на спеціалізованій вченій раді. Експертна група відзначає, що на момент експертизи Мацько Н.Г. випускниця 2020 року захистила 16.03.2021 свою дисертацію у разовій спеціалізованій вченій раді ДФ41.052.014 у Одеській політехніці (<https://opu.ua/science/disphd/7603>).

**3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

ЕГ з'ясовано, що правила проведення контрольних заходів є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Викладачі на першому занятті ознайомлюють здобувачів вищої освіти з інформацією про форми контрольних заходів. Також до початку вивчення дисциплін аспіранти самостійно можуть ознайомитися з відповідною інформацією, яка оприлюднена на сайті ЗВО: графік навчального процесу, навчальний план, розклад занять, відповідні положення щодо контролю знань та критеріїв оцінювання, інформаційними картками навчальних дисциплін. Робочі програми з формами контрольних заходів та критеріями оцінювання розташовані в Інформаційному порталі для аспірантів на гугл-диску. Процедура апеляції отриманих результатів оцінювання знань здобувачів відображено у п.4 Положення про організацію та проведення поточного та підсумкового контролю рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни (<https://bitly.su/SciUo>). Здобувачі відзначили, що якщо вони не погоджуються з оцінкою, яку отримали під час підсумкового контролю, мають право в день оголошення результатів звернутися з відповідною заявою, на підставі їх заяв будуть розглянуті результати їх оцінювання, при цьому повторно складати екзамен не потрібно. При цьому, один із здобувачів відзначив інше, що в разі апеляції йому повинні замінити викладача, який приймає екзамен, а не переглянути оцінку. Здобувачі і НПП відзначили, що випадків апеляції та повторного складання екзаменів на даній ОНП не було. В ході зустрічей з фокус групами з'ясовано, що якісне та доброчесне оцінювання знань здобувачів забезпечується шляхом дотримання положень щодо академічної доброчесності, норм етичної поведінки, застосуванням чітких і зрозумілих критеріїв оцінювання знань здобувачів, прийняття екзаменів з навчальних дисциплін двома викладачами відповідно до діючої процедури. У ЗВО систематично здійснюють процедуру організації моніторингу оцінювання здобувачів вищої освіти та аналізу освітньої діяльності (<https://bitly.su/mID7pUz5>), яка забезпечує не лише моніторинг оцінювання якості знань здобувачів, а й контроль компетентності викладацького складу. Запобігання конфліктів інтересів та об'єктивності оцінювання сприяє дотримання учасниками освітнього процесу норм Політики в сфері якості Університету (<https://bitly.su/Wf3yMLq>), а також Положення про академічну доброчесність (<https://bitly.su/aosk4D>). Крім цього, в ЗВО ведеться системна робота щодо запобігання конфлікту інтересів, зокрема на сайті є окрема вкладка «Запобігання та виявлення корупції» (<https://opu.ua/about/pcc>), впроваджена в дію Антикорупційна програма ЗВО на 2021-2023 рр. (<https://bitly.su/m1z4vLh>), реалізується відповідний план заходів щодо запобігання та виявлення корупції (<https://bitly.su/uPFEGwiU>), функціонує Комісія з етики та управлінням конфліктами (<https://opu.ua/about/et-com>) й уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції. Під час бесіди з фокус-групами було підтверджено відсутність випадків необ'єктивності НПП і конфлікту інтересів.

**4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.**

Університетом розроблено, затверджено та оприлюднено документи, що складають внутрішню нормативну базу ЗВО і врегульовують питання дотримання принципів академічної доброчесності та є наперед визначеними, чіткими і зрозумілими. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначені в Політиці в сфері якості Університету (<https://bitly.su/Wf3yMLq>), Положенні про академічну доброчесність (<https://bitly.su/aosk4D>). Зустрічі зі здобувачами, науково-педагогічними працівниками, науковими керівниками, представником Комісії з питань академічної доброчесності ЗВО, представником Групи сприяння академічної доброчесності, ознайомлення з відповідними нормативними документами, показали, що в університеті загалом та на ОНП «Економіка» зокрема, систематично проводяться заходи щодо дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності: інформаційна робота викладачів та наукових керівників з аспірантами; перевірка робіт на плагіат (тез, статей, дисертацій) за допомогою програми з виявлення плагіату Strikeplagiarism.com (на кожній кафедрі є співробітник, який відповідальний за перевірку на плагіат і має доступ до даної програми); функціонування кафедральних комісій з академічної доброчесності та комісії ІБЕІТ з етики та управління конфліктами; наявність скриньок довіри тощо. В Університеті чітко визначена відповідальність осіб за порушення норм академічної доброчесності (п.6 <https://bitly.su/aosk4D>). Так, за такі порушення з боку викладачів передбачено притягнення до наступної академічної відповідальності: відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади [п.6.1 даного Положення]. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (модульна контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання [п.6.2 даного Положення]. В ході зустрічі аспіранти наголосили, що наукові керівники та НПП ведуть систематичну роз'яснювальну роботу щодо необхідності дотримання норм академічної доброчесності та етичної поведінки. Також здобувачі відзначили, що добре володіють інформацією щодо академічної доброчесності, про порядок перевірки робіт на плагіат та відповідальність (у разі виявлення ознак плагіату можуть повернути роботу на доопрацювання, позбавити стипендії, повторне проходження контрольних заходів). Ректор Університету на зустрічі відзначив, що був випадок на іншій ОП зі здобувачем освіти, який опублікував чужу статтю під власним ім'ям, його було відраховано з ЗВО, що відображає принципову позицію ЗВО щодо недопущення проявів недоброчесності.

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 5:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.**

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОНП «Економіка»: 1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання знань здобувачів, правила проведення контрольних заходів є чіткими та зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, дозволяють встановити досягнення програмних результатів навчання за даною ОНП. Здобувачі на початку вивчення навчальних дисциплін як самостійно можуть ознайомитися з інформацією про форми контрольних заходів з навчальних планів, які розміщено на сайті Університету та на Інформаційному порталі для аспірантів, так й від НПП на першому занятті з окремих дисциплін. 2. Здобувачі підтвердили об'єктивність проведення екзаменів та свою обізнаність щодо порядку подання оскарження результатів контрольних заходів, процедури їх повторного проходження. Підтверджено відсутність на даній ОНП випадків необ'єктивності НПП, оскарження результатів контрольних заходів здобувачами і конфлікту інтересів. 3. Університет популяризує академічну доброчесність, систематично проводяться заходи щодо дотримання учасниками освітнього процесу її принципів, застосовує чітку і зрозумілу політику щодо відповідальності за порушення норм доброчесності.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.**

ЕГ вважає за доцільне зосередити увагу на окремих слабких сторонах реалізації даної ОНП: Не всі здобувачі коректно трактують процедуру апеляції отриманих результатів оцінювання знань здобувачів. Рекомендація: Доцільно систематично ознайомлювати здобувачів вищої освіти зі специфікою процедури апеляції отриманих результатів оцінювання їх знань, зокрема на першому занятті з дисциплін та напередодні складання екзаменаційної сесії.

### **Рівень відповідності Критерію 5.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.**

Представлена ОНП в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 5.1, 5.2, 5.4, а також в достатній мірі по підкритерію 5.3 (враховуючи деяке некоректне розуміння процедури апеляції з боку здобувачів): здобувачі ознайомлені з формами контролю та системою оцінювання, мають можливість оскарження результатів; чітко визначені процедура запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій; сформовано належну обізнаність здобувачів та НПП щодо академічної доброчесності та використовується програмний продукт для виявлення плагіату Strikeplagiarism.com. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їх контексту, а також принципи поваги до автономії закладу, відносний вплив недоліків на відповідний аспект якості ОНП, експертна група вважає за можливе стверджувати про наявність загалом відповідності освітньої програми критерію 5 при наявності недоліків, що не є суттєвими та можуть бути усунутими ближчим часом.

### **Критерій 6. Людські ресурси:**

#### **1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.**

Експертна група відзначає, що наявний склад академічного персоналу, його наукова спрямованість і кваліфікація спроможні забезпечити належну реалізацію ОНП, враховуючи існуючу відповідність академічної та /або професійної кваліфікації викладачів цілям та програмним результатам навчання. Академічна кваліфікація по всім викладачам забезпечується наявністю відповідної освіти та/або науковою діяльністю у сфері спеціальності 051 «Економіка» відповідно до закріплених дисциплін за викладачами. Про це свідчить наявна документація щодо освіти та наукової активності викладачів. По ОНП 2020 року обов'язкові компоненти викладають 7 НПП (згідно даних табл.2 ВСО), з яких 6 доктори наук (26 кредита або 78,8% ОК), 1 кандидат наук (7 кредитів або 21,2% ОК). Взагалі по ОНП 2020 року запропоновано до обрання вісім ВК професійної підготовки, які можуть викладати шість НПП зі ступенем доктор наук та два НПП зі ступенем кандидат наук. Викладання вибіркового дисциплін на даній програмі у 2020-2021 н.р. здійснювали виключно викладачі з науковим ступенем доктора наук, за трьома обраними ВК у 2020 році. Що свідчить про високий рівень залучення докторів наук до викладання на даній ОНП (84,4% компонентів ОНП 2020). Академічна кваліфікація НПП задіяних при реалізації даної програми повністю відповідає напряду навчальних дисциплін. Крім цього, на основі вивчення даних табл.2 ВСО, сайту університету, наданої додаткової інформації (<https://bitly.su/mk4S8>), виявлено: - значну наукову активність НПП, задіяних на даній ОНП, щодо публікацій фахових статей, участі в колективних монографіях, виконанні наукових тематик з номером держреєстрації. - більшість викладачів мають публікації у виданнях баз Scopus і Web of Science, крім трьох викладачів, які задіяні у викладанні ОК і поки не мають жодної такої публікації. ЕГ відзначає високу публікаційну активність у виданнях баз Scopus і Web of Science професорів Філіппову С.В. (9 статей), Соколовську З.М. (6 статті),

Некрасову Л.А. (4 статті), Добрянську Н.А. (3 статті); - вісім НПП, задіяних на даній ОНП, володіють англійською мовою на рівні B2, що підтверджується відповідними свідоцтвами й сертифікатами.

## **2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.**

Одеська політехніка застосовує прозору процедуру конкурсного добору викладачів, відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними трудових договорів (контрактів) в Університеті (Протокол №2 від 24.09.19 <https://bitly.su/HLt4>), який містить правила та процедури конкурсного добору викладачів, вимоги до компетентності викладацького складу при прийомі на роботу. Конкурс оголошується не пізніше, ніж за три місяці до набуття посадою статусу вакантної. Строк подання заяв та документів становить не менше, ніж один місяць з дати оголошення конкурсу. Експертна група зясувала, що оголошення про проведення конкурсу, строки й умови його проведення публікуються на офіційному вебсайті Одеської політехніки. В процесі бесід з НПП і начальником відділу кадрів виявлено, що оцінка рівня професійної кваліфікації й особистісних якостей претендента проводиться конкурсною комісією шляхом вивчення наданої претендентом заяви і доданих до неї документів. Кандидатури претендентів на заміщення посад професорів, доцентів, старших викладачів, викладачів, асистентів проходять попереднє обговорення трудовим колективом відповідної кафедри в їх присутності (у разі відсутності претендента кандидатура обговорюється за його письмовою згодою). Конкурсна комісія може запропонувати претенденту на посаду попередньо прочитати пробні лекції, провести практичні заняття у присутності НПП відповідної кафедри [<https://bitly.su/HLt4>]. В ході зустрічей з фокус групами з'ясовано, що процедура конкурсного добору викладачів є прозорою і дозволяє забезпечити належний рівень професіоналізму викладачів, залучених до освітнього процесу. При погодженні кандидатури наукового керівника враховують відповідність кола його наукових інтересів тематиці дисертаційного дослідження аспіранта, його рівень професіоналізму.

## **3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.**

Одеська політехніка має традиційні потужні зв'язки з роботодавцями, активно залучає їх до організації та реалізації освітнього процесу як в цілому, так і до співпраці по даній ОНП. Викладачі та здобувачі приймають участь у семінарах, відкритих лекціях, круглих столах (зокрема на базі ТОВ «Цемент», ТОВ «С-інжиніринг», ТДВ «Первомайськдизельмаш» (<https://bitly.su/f7oE>)). Так, на зустрічі, роботодавці Войковська К.В. (керівник планово-економ.відділу ПрАТ «ВО «Стальканат-Сітур») і Осипов В.М. (ст.наук.співробітник Інституту проблем ринку та ЕЕД НАНУ, проф.) відзначили, що приймають активну участь у обговоренні змісту даної ОНП та програмних результатів навчання (див. підкритерій 1.2) й надали позитивні рецензії. Також Осипов В.М. зазначив, що приймав участь у семінарах, круглих столах, спільні публікації. В ході зустрічі роботодавці зробили акценти на тому, що ознайомлені з даною ОНП, плідно співпрацюють з науково-педагогічним колективом, висловили думки щодо перспектив впровадження дуальної освіти та подвійного наукового керівництва здобувачами. Так, Войковська К.В. відзначила, що її пропозиції щодо необхідності більш тісного поєднання теорії та практики при реалізації програми знайшли відображення у ОНП 2020 р. Семенова В. Г. (завідувач кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності ОНЕУ, д.е.н. професор) наголосила, що співпраця триває більше 20 років, її пропозицію щодо внесення до переліку ВК дисципліни «Поведінкова економіка» було враховано у проєкті ОНП 2021р. Роботодавці підкреслили, що приймають активну участь у науково-практичних конференціях у Одеській політехніці й зацікавлені у подальшій співпраці. Даріуш Павліщи (д-р, голова гміни Громадка, Польща) відзначив, що провів низку відкритих лекцій для здобувачів, а також на сьогодні обговорюють перспективи зарубіжного стажування НПП, які викладають на даній ОНП, у Польщі. Окландер Т.О. (завідувач кафедри економіки та підприємництва ОДАБА, д.е.н., проф.) приймала участь у рецензуванні програми у 2016 році, на її кафедрі пройшли 4 викладачі кафедри економіки підприємств стажування, була залучена до проведення семінарів. Також, співпраця з роботодавцями проявляється у виконанні госпдоговірних тематик на їх замовлення, зокрема Філіпова С.В. «Формування інтегрованої системи управлінського обліку та аналізу ПП «Шина Люкс» (госпдоговір НДР № 1815-81/82), Соколовська З.М. науковий керівник госпдоговірної теми «Моделювання процесів збуту ПП «Шина Люкс» (Договір № 1814-68, 2020 р.) тощо, 05.05.2021-30.06.2021 рр., Некрасова Л.А. керівник «Оцінювання та стратегування стійкого розвитку виробничого підприємства» (госпдоговір № 1832-69, 2021 р.), відповідальний виконавець «Формування портфелю проєктів сталого розвитку підприємства в контексті агрополітичних викликів» (госпдоговір № 1823-69, 2021).

## **4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.**

Одеська політехніка активно залучає практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення наукових семінарів, круглих столів, конференцій, про що свідчить інформація на сайті університету, спілкування зі здобувачами, гарантом, роботодавцями, а також це відображено у відомостях про самооцінювання. Так, іноземні науковці та практики Д. Павліщи, М. Кесі, П. Пачоски (Польща) провели майстер-клас «Нові виклики економіки та менеджменту» для здобувачів усіх рівнів освіти [BCO і <https://bitly.su/qK1fTc>]. Також, у BCO відзначено, що Фадєєв В. (бізнес-консультант) провів гостьову лекцію з підприємницької діяльності (<https://tinyurl.com/5myvm52w>) проте

це було для здобувачів 4 курсу; Гончаренко О. (СумДУ) провів гостьову лекцію в рамках проєкту «Кафедра Жана Монне з економічної політики ЄС та громадянського суспільства» проте для ОП «Економіка підприємства», а не «Економіка» (<https://bitly.su/hE8R2w>). Експертна група відзначає, що підтвердження про залучення роботодавців саме до аудиторних занять в межах певної навчальної дисципліни на ОНП «Економіка» рівень доктор філософії в повній мірі не було виявлено. Так, на зустрічі з роботодавцями, стейкхолдери Войковська К., Окландер Т., Семенова В. відзначили, що до викладання аудиторних занять їх поки не залучали. Проф. Даріуш Павліци, наголосив, що був залучений до читання гостьових відкритих лекцій. Крім цього, здобувачі на зустрічі відзначили, що аудиторні заняття з навчальних дисциплін роботодавці не проводили, а були декілька відкритих лекцій та семінарів.

## **5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.**

Університет забезпечує сприятливі умови для професійного розвитку НПП, зокрема через створення власних програм підвищення кваліфікації. Підвищення кваліфікації НПП регламентується відповідним Порядком (протокол № 2 від 26.02.20 р. <https://bitly.su/allRo>), в якому відзначаються види, форми, організація, визнання результатів і фінансування підвищення кваліфікації та проходження стажування. Одеська політехніка сприяє постійному підвищенню кваліфікації викладачів у сфері їх професійних та наукових інтересів без відриву від освітнього процесу шляхом залучення НПП до навчання у Центрі педагогічної майстерності (<https://bitly.su/2DpuTI>), створеного у 2013 році на базі ЗВО, два постійно діючі семінари. Бесіди з фокус-групами підтвердили, що останнім часом викладачі, які залучені до освітнього процесу по даній ОНП, пройшли курс «Розвиток педагогічної майстерності в умовах інтеграції вищої освіти і науки» (чотири НПП, 2019 р.) на базі цього центру, а також на базі Консультаційно-навчального центру «Політех-Консалт» були проведені курси підвищення кваліфікації: «Ділова українська мова в освітньому процесі» (пять НПП, 2017, 2018 рр.), «Підвищення якості освітніх програм. Досвід кращих практик» (вісім НПП, 180 год., 2021 р.). Крім цього, НПП проходять підвищення кваліфікації поза межами університету, а саме: Семенова А.В. (Інститут ВО НАПН України, 2019), Бельтюков Є.А. (Одеський інститут проблем ринку та ЕЕД НАН України, 2016), Афанасьєв О.І. (ОНУ ім.Мечникова, 2018), Дьяченко Г.Ф. (ОНАХТ, 2017; Одеський НМУ, 2020), Філіппова С.В. і Коваленко О.М. (Полтавський університет економіки і торгівлі, 2017) та ін. На даній ОНП існує позитивна практика щодо проходження зарубіжного стажування всіма науковими керівниками та більшістю НПП, зокрема Філіппова С.В. (Німеччина, 2016; Румунія, 2020), Добрянська Н.А. (Болгарія, 2018 і 2020; Чехія, 2019), Соколовська З.М. (Болгарія, 2018 і 2020; Чехія, 2019), Замлинський В.А. (Фінляндія, 2019), Коваленко О.М. (Польща, 2016; Німеччина, 2019), Волощук Л.О. (Польща, 2017), Балан О.С. (Німеччина, 2016), Некрасова Л.А. (Болгарія, 2018; Польща, 2019-2021 рр.), що безумовно сприяє їх професійному розвитку. В процесі спілкування з фокус-групами (НПП, керівництво ЗВО, гарант) з'ясовано, що університет здійснює постійний моніторинг професійного рівня викладачів використовуючи систему рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників, що дозволяє оцінити ефективність роботи НПП і сприяє стимулюванню їхнього професійного розвитку. Також, ЗВО сприяє підвищенню фаховості НПП шляхом залучення їх до участі в науково-практичних конференціях, тренінгах, відкритих лекціях, надає безкоштовний доступ до світових електронних ресурсів, репозитарію ЗВО і Економічного наукового порталу (<https://economics.opu.ua/en/>), можливості публікації статей у трьох університетських фахових виданнях групи Б з економіки. ЗВО систематично інформує про можливості професійного розвитку НПП через сайт розділ «Працівникам» (<https://opu.ua/staff>).

## **6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.**

Стимулювання розвитку викладацької майстерності в Одеській політехніці здійснюється згідно з Колективним договором університету (<https://bitly.su/R4sf>) п.6.21, 6.30, в якому визначений порядок встановлення та надання працівникам університету надбавок, доплат, матеріальної допомоги, премій та інших грошових винагород. На зустрічі з викладачами з'ясовано, що вони задоволені наявною системою стимулювання в університеті, зокрема три НПП відзначили, що отримували премії в 2020 році. Експертною групою в ході бесід з керівництвом ЗВО і НПП було з'ясовано, що в Університеті застосовується практика преміювання за публікацію статей у виданнях баз Scopus. Надбавка встановлюється до посадового окладу строком на два місяці залежно від умовної ваги наукової публікації та розрахункової кількості співавторів [Положення про заохочення працівників університету за високі досягнення в науковій діяльності, які підтверджені публікацією результатів у періодичних наукових виданнях, що включені до міжнародної наукометричної бази SCOPUS, затв. наказом ректора 10.10.2019 №38 <https://bitly.su/93BQi>]. Деякі викладачі підтвердили, що отримали такі премії. Також викладачі за результатами рейтингової оцінки своєї діяльності отримують надбавки та моральне заохочення. Ректор наголосив, що будуть надані премії гарантам, задіяним в процесі акредитації, за її успішне проходження. Експертна група відзначає, що в Університеті застосовують різноманітні форми морального заохочення. Так, за досягнення високих результатів праці НПП Одеської політехніки представляються до державних нагород, присвоєння почесних звань, відзначаються подяками, грамотами тощо.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 6:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.**

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОНП «Економіка»: 1. На ОНП 051 «Економіка» існує висока відповідність академічної та /або професійної кваліфікації викладачів цілям та програмним результатам навчання, при цьому 84,4 % дисциплін викладають доктори наук, які мають високу кваліфікацію, відповідні публікації у виданнях баз Scopus і Web of Science, фахові статті, які відповідають профілю дисциплін. 2. Одеська політехніка використовує різноманітні форми співпраці з роботодавцями щодо організації та реалізації даної ОНП, зокрема роботодавці приймали участь в обговоренні даної ОНП, надавали свої пропозиції щодо її удосконалення, залучені до проведення відкритих лекцій, спільних круглих столів, семінарів, науково-практичних конференцій тощо. 3. Університет активно сприяє постійному та безперервному підвищенню кваліфікації НПП у сфері їх професійних та наукових інтересів шляхом залучення викладачів до навчання на безкоштовних курсах Центру педагогічної майстерності, Консультаційно-навчального центру «Політех-Консалт», надає безкоштовний доступ до світових електронних ресурсів, репозитарію ЗВО і Економічного наукового порталу, можливості публікації статей у трьох університетських фахових виданнях групи Б з економіки, застосування системи матеріального і морального заохочення професійного розвитку викладачів.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.**

Експертна група вважає за доцільне зосередити увагу на окремих слабких сторонах реалізації даної ОНП: На даній ОНП існує практика проведення відкритих лекцій представниками роботодавців та залучення до навчального процесу викладачів, які мають практичний досвід, проте, прикладів залучення роботодавців саме до аудиторних занять в межах викладання певної навчальної дисципліни не було виявлено. Рекомендація: враховуючи наявні потужні професійні зв'язки і досвід Одеської політехніки щодо співпраці з роботодавцями, зацікавленість здобувачів, представників роботодавців та НПП у подальшій співпраці, доцільно розглянути можливість залучення роботодавців до аудиторних занять в межах викладання певних навчальних дисциплін, в тому числі з урахуванням можливостей використання дистанційних засобів навчання (Zoom, Google Meet та ін.).

### **Рівень відповідності Критерію 6.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.**

Освітня програма в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, а також в достатній мірі за підкритерієм 6.4 (враховуючи відсутність практики залучення роботодавців до проведення аудиторних занять): академічна та/або професійна кваліфікація НПП забезпечує досягнення цілей та програмних результатів за ОНП, процедури конкурсного добору викладачів є прозорими та дієвими, ЗВО активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу по даній програмі, забезпечені умови для професійного розвитку НПП та їх стимулювання. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їх контексту, а також принципи поваги до автономії закладу, урахування позицій стейкхолдерів, відносний вплив недоліків на якість ОНП, експертна група вважає можливим стверджувати про загальну відповідність даної програми критерію 6 при наявності недоліків, що не є суттєвими та можуть бути усунутими ближчим часом.

### **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:**

**1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.**

На сайті ЗВО оприлюднює ключові фінансові документи діяльності (<https://opu.ua/about/reports>): звіти ректора, фінансові звіти, звіти надходження і використання коштів, кошториси, тендери. В Одеській політехніці велику увагу приділяють інвестиціям саме в людський капітал: матеріальне стимулювання НПП (детальніше в критерії 6), можливість безкоштовного розміщення наукових здобутків у власних конференціях та наукових фахових журналах. Здобувачі ОНП «Економіка» можуть користуватись усіма об'єктами соціальної інфраструктури, які дуже зручно локалізовано в межах одного кварталу: студентське містечко (здобувачі ІБЕІТ можуть мешкати у гуртожитку №6 <https://opu.ua/campus>), міська студентська поліклініка, спортивно-оздоровчий табір «Чайка», Палац культури студентів «Політехнічний», комплекс спортивних споруд, об'єкти громадського харчування (<https://cutt.ly/xmtnUB7>). Ознайомлення з матеріально-технічним забезпеченням дозволило експертній групі констатувати наявність у коридорах лав для роботи та відпочинку, інформаційних стендів та дошок оголошень із актуальною інформацією, двомовних табличок (біля Українсько-іспанського інституту). У деяких приміщеннях здійснюються активні ремонтні роботи, у т.ч. є спеціально відведене приміщення для аспірантської, де за словами директора ІБЕІТ Філіппової С.В. у майбутньому буде науковий хаб – локація, де може наука взаємодіяти з бізнесом. У деяких уже оновлених приміщеннях наявні мобільні столи, стільці зі спеціальною підставкою-столиком. Під час zoom-зустрічі представники ЗВО

продемонстрували три рівня бібліотечного забезпечення: науково-технічна бібліотека, бібліотека спеціалізованої вченої ради, інформаційно-методичне забезпечення до кожної ОК. У ході спілкування з представниками бібліотеки було з'ясовано: щомісячно відбувається оновлення літератури, про яке повідомляється на сайті бібліотеки (<https://op.edu.ua/library/arrivals>) та робиться розсилка на кафедри. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення відповідних підрозділів (відомості <https://cutt.ly/EmtmSC7>) дозволяє у повній мірі реалізовувати освітній процес ОНП «Економіка»: у наявності стаціонарні та портативні мультимедійні проектори і проекційні екрани, комп'ютерні класи (де є комп'ютерна техніка як нового, так і старого зразка). Здобувачам на початку навчання надається доступ до google-диску, на якому розміщені всі необхідні навчальні матеріали, що власне було продемонстровано на зустрічі.

## **2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.**

ЗВО забезпечує безоплатний доступ учасників освітнього процесу до інформаційної інфраструктури, необхідної для реалізації ОНП «Економіка». У навчальних корпусах та бібліотеці є безкоштовний доступ до мережі Інтернет (проводний, wi-fi). Здобувачі та НПП мають доступ до програмного забезпечення (деталізацію представлено у відомостях <https://cutt.ly/EmtmSC7>), наукометричних баз даних (Scopus та Web of Science <https://cutt.ly/omuTSxo>, ScienceDirect <https://cutt.ly/YmuTOtH> та ще 15 баз даних). Здобувачі мають можливість на безоплатній основі оприлюднювати результати власних наукових досліджень (що є однією із необхідних умов для здобуття наукового ступеня доктор філософії) шляхом участі у конференціях ЗВО за економічним спрямуванням (станом на кінець травня було проведено 5 конференцій <https://economics.opu.ua/conferences>), а також фахових наукових журналах категорії «Б»: електронний – «Економіка: реалії часу» (<https://economics.opu.ua/journal>), друковані – «Економічний журнал Одеського політехнічного університету» (<https://economics.opu.ua/journal-print>) та «Маркетинг і цифрові технології» (<https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt>).

## **3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.**

Експертною групою констатовано, що освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя і здоров'я (як фізичної, так і ментальної складової) здобувачів та інших учасників освітнього процесу. У закладі розроблено відповідне нормативне забезпечення представлене «Правилами внутрішнього розпорядку Одеського національного політехнічного університету» (<https://cutt.ly/DmtxAGZ>), функціонує Відділ охорони праці, у корпусах є пости охорони. В університеті відповідально ставляться до дотримання правил пожежної безпеки: у навчальних аудиторіях, на кафедрах, у гуртожитках, спорткомплексі наявні вогнегасники, є аптечки, розміщені інформаційні стенди щодо техніки безпеки та плани евакуації. Проводяться заходи щодо відпрацювання алгоритмів дій при виникненні пожежі (<https://opu.ua/news/5995>). Про необхідність дотримання карантинних обмежень сигналізують відповідні об'яви в корпусах та на сайті закладу (<https://opu.ua/news/3070>), в аудиторіях, гуртожитку є антисептики. На сайті університету також оприлюднюються відповідні накази щодо правил та особливостей функціонування закладу під час карантинних обмежень (<https://cutt.ly/QmyAvU7>). Навпроти корпусу розміщена міська студентська поліклініка, де здобувачі можуть отримати медичну допомогу, заключити декларацію з сімейним лікарем. За необхідності аспіранти можуть проживати у гуртожитку, користуватися всіма об'єктами соціальної інфраструктури (повний перелік у 7.1.). У гуртожитку є приміщення для відпочинку та/або проведення зустрічей, створені куточки із зеленими зонами. Під час спілкування з фокус-групою працівників інших структурних підрозділів було встановлено, що здобувачі ОНП «Економіка» не проживають у гуртожитку, проте за потреби такі бажаючі можуть бути поселені. Забезпечено необхідні умови для безперешкодного пересування осіб маломобільних груп, у т.ч. осіб з інвалідністю.

## **4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.**

Протягом навчання в аспірантурі здобувачі ОНП «Економіка» мають можливість отримати консультацію не лише від наукового керівника, але й від інших викладачів, у т.ч інших кафедр, від гаранта програми, що власне було підтверджено під час спілкування з фокус-групами. На сайті Науково-технічної бібліотеки у розділі «Читачеві» відведено спеціально вкладку «Все для аспірантів» (<https://cutt.ly/imtqCz8>). Бібліотека надає послугу інформування наукових співробітників та здобувачів про нові надходження літератури за заданою тематикою, відповідно до попередньо заповненої анкети користувача (<https://cutt.ly/Fmteo4X>). Працівники бібліотеки забезпечують швидке реагування на запити користувачів («Віртуальна довідкова служба» <https://opu.ua/library/forum>). Під час спілкування з представником бібліотеки було з'ясовано, що на період карантину здійснювалась електронна доставка документів, а також читачам був наданий віддалений доступ наукометричних баз. Також працівники бібліотеки за запитом надають консультаційну підтримку щодо забезпечення академічної доброчесності, поширюють інформацію на кафедри про можливості участі у вебінарах та інших заходах. Відділ аспірантури та докторантури (положення <https://cutt.ly/smiSTed>) забезпечує різнопланову підтримку здобувачів, наприклад, інформування щодо навчального процесу (через сайт розділи «Академічний календар» <https://opu.ua/studies-a>, «Навчальний процес» <https://opu.ua/studies-a/rozklad>, а також корпоративну пошту, групи у меседжері viber) організацію освітнього

процесу, консультування пов'язане із підготовкою дисертаційної роботи. На зустрічі з фокус-групою було з'ясовано, що Рада молодих вчених ІБЕІТ та Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (положення <https://cutt.ly/Pmu2kCM>) надають інформаційну та консультаційну підтримку щодо наукових заходів, грантових можливостей тощо. Потужну інформаційну підтримку забезпечує «Економічний науковий портал» (<https://economics.opu.ua/>), зокрема актуальна інформація для аспірантів (грантові та публікаційні можливості, академічна мобільність та інші) представлена у розділі «Молодим вченим» (<https://cutt.ly/1mttLpv>). У розділі «Наукова база» представлені корисні інформаційні джерела, а ознайомлення із портфоліо науковців ОНПУ допоможе в обранні рецензента для разової ради. Особливості процедури надання соціальної підтримки здобувачів вищої освіти та працівників викладена у відповідному документі (<https://cutt.ly/omrsEZr>). Підтримка осіб з особливими освітніми потребами деталізована у п. 7.5.

## **5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.**

Під час спілкування з гарантом експертною групою з'ясовано, що на даний момент на ОНП «Економіка» не навчаються особи з особливими освітніми потребами, однак у разі виникнення такої необхідності університет може забезпечити надання освітніх послуг для таких осіб. На сайті університету є окрема вкладка «Особам з інвалідністю» (<https://opu.ua/about/persons-disabilities>). В університеті розроблено відповідне нормативне забезпечення, що представлено такими документами: «Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Одеському національному політехнічному університеті» (<https://cutt.ly/vmroUC4>), «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, інших маломобільних груп населення під час перебування на території (приміщеннях) Одеського національного політехнічного університету» (<https://cutt.ly/OmrpVuF>), наказ ректора «Про створення групи психологічно-педагогічного супроводу інклюзивного навчання» (<https://cutt.ly/XmrsFTY>). Відповідно до експертного висновку (Технічний звіт території ЗВО щодо доступності для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення <https://cutt.ly/Cmro1Zv>) територія та приміщення ЗВО є доступними для осіб з інвалідністю. У ході zoom-огляду МТБ експертна група пересвідчилась у наявності пандусів при вході, кімнати гігієни для осіб з інвалідністю, ліфтів. У результаті аналізу відео-роликів, ВС, документів було з'ясовано, що є спеціально відведені на стоянці місця для транспорту для осіб з інвалідністю (зі спеціальною позначкою), також наявне пониження бордюрів для безперешкодного пересування на інвалідних візках.

## **6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.**

Загальна політика університету щодо врегулювання конфліктних ситуацій (у різних проявах), а також процедури їх вирішення регламентовано у відповідних нормативних документах, серед яких: «Статут Державного університету «Одеська політехніка», <https://cutt.ly/OmuhIL6>), «Кодекс професійної етики та поведінки працівників Одеського національного політехнічного університету» (<https://cutt.ly/VmutGB1>), «Положення про інститутську (факультетську) комісію з етики та управління конфліктами» (<https://cutt.ly/Dme2YQg>), «Процедура соціальна підтримка здобувачів вищої освіти та працівників» (<https://cutt.ly/omrsEZr>). У разі виникнення незгоди здобувача з результатами оцінювання за певною ОК, необхідно керуватись «Положенням про організацію та проведення поточного та підсумкового контролів рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни» (п. 4. Процедура вирішення спірних питань <https://cutt.ly/omuZ8gc>). На сайті університету представлено законодавчі та внутрішньо університетські документи (антикорупційні програми, плани заходів, інструкція роботи зі зверненнями та інші) щодо запобігання та виявлення корупції в університеті (<https://opu.ua/about/pcc>). На базі ЗВО створено спеціальну Комісію з оцінки корупційних ризиків, яка діє відповідно до Положення (<https://cutt.ly/jmugEjK>), і результати роботи та протоколи засідань якої оприлюднено на сайті (<https://opu.ua/about/corruption-risk>). Також учасники освітнього процесу можуть скористатись такою формою зв'язку як «Скринька довіри», розташованою поряд з деканатом ІБЕІТ. Під час спілкування зі здобувачами, керівництвом, НПП, працівниками структурних підрозділів експертною групою встановлено, що загальна політика щодо вирішення конфліктних ситуацій є цілком зрозумілою, а також конфліктних ситуацій щодо сексуальних домагань, будь-якого з проявів дискримінації чи фактів підтвердження корупції у ході реалізації ОНП «Економіка» зафіксовано не було.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 7:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.**

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОНП «Економіка»: 1. Не зважаючи на обмеженість фінансових ресурсів у ЗВО на безоплатній основі надається можливість здобувачам здійснювати апробацію наукових результатів у конференціях та фахових журналах, забезпечується матеріальне стимулювання НПП, проводяться ремонтні роботи приміщень. 2. На високому рівні організовано систему техніки безпеки, у т.ч.

протипожежну інфраструктуру. 3. «Економічний науковий портал» – систематизована та дуже зручна платформа наукового спрямування, яка є потужною інформаційною підтримкою як для здобувачів, так і НПП. 4. Дружня та доброзичлива атмосфера, яка панує в університеті.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.**

Експертна група вважає за доцільне розглянути можливість роботи в таких аспектах реалізації даної ОНП: Рекомендація: не зважаючи на наявне матеріально-технічне забезпечення, що створене для осіб з особливими освітніми потребами, варто і надалі продовжувати роботу у напрямі покращення освітнього простору.

### **Рівень відповідності Критерію 7.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.**

ОНП «Економіка» в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 7.1–7.6: наявна матеріально-технічна база забезпечує досягнення цілей та програмних результатів у т.ч. для осіб з особливими освітніми потребами; забезпечується безкоштовний доступ до необхідної інфраструктури; освітнє середовище є безпечним, адаптованим до потреб маломобільних груп; здобувачі задоволені різнобічною підтримкою, яку надає ЗВО. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їх контексту, а також принципи поваги до автономії закладу, урахування позицій стейкхолдерів, експертна група вважає можливим стверджувати про загальну відповідність даної програми критерію 7.

### **Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:**

#### **1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.**

У ЗВО процеси розроблення та функціонування ОНП регламентовано відповідним нормативним забезпеченням, серед яких: «Процедура з розроблення освітніх програм» (<https://cutt.ly/mme9U15>), «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Одеського національного політехнічного університету» (п. 3.2. «Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм» <https://cutt.ly/Ume9NgX>). Аналіз документів показав, що моніторинг та періодичний перегляд ОНП здійснюється один раз на 2 або 3 роки (п. 3.2. положення про СВЗЯ). Із часу започаткування ОНП «Економіка» була видана у трьох редакціях 2016 р. (<https://cutt.ly/mmpijIT>), 2019 р. (<https://cutt.ly/2mpivoJ>), 2020 р. (<https://cutt.ly/PmpiT5c>). У вище зазначених нормативних документах не вказані терміни та тривалість здійснення відповідних процедур. Однак під час зустрічі з фокус-групою розробниками було повідомлено наступні терміни процедур. На початку навчального року групою забезпечення здійснюються обговорення та аналіз за ОК на основі анкетування («Форма анкети для здобувачів вищої освіти» <https://opu.ua/quality/stakeholders>). Наприкінці грудня на сайті оприлюднюється проєкт програми (<https://opu.ua/quality/draft-programs>), всі стейкхолдери, які виявили бажання, можуть долучитися до процесу покращення шляхом надання пропозицій та/чи зауважень до освітньої програми, скориставшись формою зворотного зв'язку («Зворотній зв'язок» <https://opu.ua/quality/stakeholders>). У травні відбувається розширене засідання кафедри із залученням широкого кола стейкхолдерів. Під час інтерв'ювання працівників структурних підрозділів було з'ясовано, що затвердження програми заплановано на кінець червня.

#### **2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.**

Аналіз протоколів та спілкування під час зустрічей з фокус-групами дозволяє констатувати, що аспіранти є активними учасниками процесів, пов'язаних із забезпеченням та реалізацією ОНП «Економіка», що вкотре підтверджує дотримання студентоцентрованого підходу реалізації програми. Починаючи із 2019 р. здобувачі залучені до роботи робочої групи розробників ОНП (2019 р. – Богаченко М.В. та Дуднік О.О., 2020 р. – Степаненко М.В. та Ткачук Т.М., 2021 р. – Степаненко М.В., Бузнар А.В.), що власне було підтверджено ними під час зустрічі. Аспіранти беруть участь в анкетуванні (<https://opu.ua/quality/stakeholders>), а також, як і інші стейкхолдери, можуть скористатись формою зворотного зв'язку. Було враховано пропозицію до проєкту 2021 р. здобувачів ОНП «Економіка» щодо розширення придатності до працевлаштування (розширене засідання Ради з якості

<https://cutt.ly/xmtFOE3>). Свої пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення ОНП здобувачі також можуть висловити і під час неформального спілкування.

### **3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.**

На зустрічах з фокус-групами розробників, роботодавців та НПП було підтверджено, що роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду та вдосконалення ОНП «Економіка», беруть участь у процедурах забезпечення якості вищої освіти. Роботодавці були залучені до процесу рецензування ОНП «Економіка» різних років. Наприклад, на програму 2020 р. року вступу надали рецензії Баташева Ю.С., Войковська К.В., Маліцький Б.А., Осипов В.М., Горняк О.В. (прикріплені у ВС). Аналіз рецензій продемонстрував приємне загальне враження про програму, її значимість та актуальність. Експертна група підтверджує, що в ОНП 2020 р. враховані пропозиції висловлені в рецензіях Войковської К.В. (щодо включення програмного результату ПРН 18), Осипова В.М. (щодо включення ОК «Імітаційне моделювання соціально-економічних процесів та систем» до числа обов'язкових). Групою розробників і роботодавцями був згаданий факт отримання пропозиції від Семенової В.Г. щодо включення вибіркової компоненти «Поведінкова економіка» до освітньої програми. Тобто роботодавці скористались можливістю участі в публічному обговоренні ОНП «Економіка» шляхом надання зворотного зв'язку через відповідну опцію на сайті (<https://opu.ua/quality/stakeholders>, що підтверджено звітом «Проекти освітніх програм» – «Матеріали обговорення...» <https://cutt.ly/empcgGA>). На фокус-групі з розробниками було відзначено, що на розширене засідання кафедри щодо обговорення проєкту також запрошують і роботодавців. Потенційні роботодавці з числа представників академічної спільноти (вітчизняні та іноземні ЗВО, зокрема Польщі) залучені у таких формах: гостьові лекції, конференції, вебінари, стажування, спільні публікації (монографії), рецензування ОК. Враховуючи багаторічний досвід співпраці з деякими вітчизняними та зарубіжними ЗВО практикується також і неформальне спілкування під час якого відбувається обговорення різних аспектів функціонування даної програми. Експертна група відмітила відкритість, доброзичливість, готовність до подальшої співпраці роботодавців у ключі розвитку і покращення ОНП.

### **4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.**

Як було повідомлено під час спілкування з фокус-групами, підтриманням зав'язків з випускниками та відслідковуванням їх кар'єрного шляху займається випускова кафедра, у т.ч. гарант програми. З'ясовано, що перша випускниця ОНП «Економіка» Мацко Н.Г. з лютого 2021 р. працює в університеті асистентом на кафедрі економіки підприємств ІБЕІТ (<https://opu.ua/staff/33221>). Вона підтвердила факт залучення до обговорення проєкту ОНП «Економіка» 2021 р. Експертною групою відмічено, що випускниця також брала участь у роботі робочої групи обговорення програми 2021 р. (<https://cutt.ly/xmtFOE3>) та висловила пропозицію щодо розширення академічних прав випускників. На базі університету створено «Кар'єра-центр» (<https://opu.ua/education/employment>).

### **5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.**

В університеті функціонує Рада з якості (<https://cutt.ly/nmavven>), яка також безпосередньо співпрацює зі структурним підрозділом Центр із забезпечення якості вищої освіти (<https://cutt.ly/FmavEof>). Вона оприлюднює протоколи своєї діяльності, відображає результати взаємодії з іншими підрозділами та стейкхолдерами (<https://opu.ua/about/eqb>). Під час спілкування з фокус-групою представників структурних підрозділів було відзначено, що по завершенню акредитаційної експертизи гарант програми подає «Аналіз за підсумками акредитації» (форма звіту розроблена Радою з якості), в якому він вказує власне бачення процедури акредитації з конкретизацією по етапах (підготовка, безпосередньо зустрічі). При цьому прикладами реагування системи якості на інших ОП на результати моніторингу та обговорення на вищому рівні менеджменту ЗВО були відзначені такі дії: оновлення нормативної бази, зміна викладачів.

### **6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.**

За даною ОНП акредитаційна експертиза здійснюється вперше. Група розробників зауважила, що під час перегляду програми до уваги брали рекомендації, які були надані за результатами акредитації магістерської програми 281 «Публічне управління та адміністрування» (04–06.12.2020 р.; документи справи розміщено на сайті ЗВО <https://opu.ua/quality/accreditation-documents>), що відноситься до ІБЕІТ. Також відзначила, що з метою забезпечення комплексного підходу до поліпшення якості в ІБЕІТ було започатковано «Школу гаранта» (<https://opu.ua/news/7365>). Групою розробників ОНП «Економіка» вивчається та аналізується досвід інших ЗВО, у

т.ч. «зразкових» акредитацій (інформація щодо врахування досвіду у ОНП 2020 р. надана у відповіді ЗВО п. 11). Представники системи забезпечення якості вищої освіти беруть участь у кожній акредитаційній експертизі, яка проходить у ЗВО, здійснює їх моніторинг та розробляє заходи реагування.

## **7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.**

Система менеджменту якості у ЗВО представлена такими структурними підрозділами як Центр забезпечення якості (<https://cutt.ly/FmavEof>) Рада з якості (<https://cutt.ly/nmavven>), Комісія з етики та управління конфліктами (<https://cutt.ly/CmavD5X>), Комісія з оцінки корупційних ризиків (<https://cutt.ly/jmugEjK>). Розроблено такі нормативні документи: «Політика в сфері якості Одеського національного політехнічного університету» (<https://cutt.ly/Ome3LM7>), «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Одеського національного політехнічного університету» (<https://cutt.ly/Ume9N9X>), проєкт документу «Концепції, політики та системи внутрішнього забезпечення якості в Державному університеті «Одеська політехніка»» (<https://opu.ua/document/8816>). Започатковано «Школу гаранта» (<https://opu.ua/news/7365>, <https://opu.ua/news/8813>), діяльність якої спрямована на розвиток політики забезпечення якості вищої освіти, сфера впливу виходить далеко за межі Одеської політехніки, що підтверджується участю у тренінгу представників Маріупольського державного університету. В університеті Центром із забезпечення якості вищої освіти спільно з Радою з якості проводяться тренінги (<https://opu.ua/news/7710>, <https://opu.ua/news/7404>). Потужна робота здійснюється у сфері забезпечення академічної доброчесності. Під час спілкування з фокус-групою працівників структурних підрозділів було повідомлено, що в межах деяких освітніх програм університету є дисципліни, які присвячені академічній доброчесності, академічному письму; на початку наступного навчального року планується підписання всіма здобувачами першого року «Меморандуму дотримання академічної доброчесності». Авторські статті, надіслані до видань університету, в обов'язковому порядку перевіряються на наявність текстових запозичень, що було продемонстровано під час zoom-огляду. В «Інформаційній карті навчальної дисципліни» в розділі «Політика освітнього процесу» прописано нагадування щодо дотримання вище зазначених принципів. Експертною групою було підтверджено, що в ОК «Управління науковою діяльністю 1» є тема №7 «Академічна доброчесність». ЗВО піклується про підвищення кваліфікації НПП (<https://opu.ua/quality/pedagogic-master>), створено «Центр педагогічної майстерності», в заходах якого можуть брати участь як викладачі, так і аспіранти.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 8:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.**

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОНП «Економіка»: 1. Показовим є безпосереднє залучення здобувачів до процесу удосконалення ОНП «Економіка», зокрема до роботи групи розробників. 2. Започаткування ініціативи «Школа гаранта» на базі ІБЕІТ сприяє покращенню якості вищої освіти не лише в Одеській політехніці, але разом з тим і в інших ЗВО. 3. Наявність потужної системи менеджменту якості в університеті, яка представлена Центром із забезпечення якості вищої освіти та Радою з якості. 4. Заповнення гарантом спеціального звіту «Аналіз за підсумками акредитації», який є своєрідним фітбеком, дозволяє краще розуміти та більш глибоко моніторити та підвищувати якість забезпечення реалізації освітньої програми.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.**

Експертна група вважає за доцільне зосередити увагу на окремих слабких сторонах реалізації даної ОНП: Нечітка регламентація ролей стейкхолдерів в контексті реалізації освітньої програми. Рекомендація: розглянути можливість конкретизації ролі та функціоналу кожної групи стейкхолдерів у процесах моніторингу та перегляду освітніх програм. Можливо, всі процедури пов'язані з розробленням, моніторингом та переглядом освітніх програм варто винести в окремий документ, який би відображав комплексне бачення ЗВО щодо вище зазначених процедур.

### **Рівень відповідності Критерію 8.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.**

ОНП «Економіка» в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 8.1–8.7: в університеті розроблено необхідне нормативне забезпечення, яке регулює процеси, пов'язані із реалізацією освітніх програм у заклад; всі групи стейкхолдерів у т.ч. здобувачі, НПП, роботодавці залучені до процедур реалізації ОНП; система

менеджменту якості проходить етап формування, разом з тим наявні показові практики. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їх контексту, а також принципи поваги до автономії закладу, урахування позицій стейкхолдерів, відносний вплив недоліків на якість ОНП (недостатня регламентація ролей стейкхолдерів у частині їх участі в процедурах реалізації програми), експертна група вважає можливим стверджувати про загальну відповідність даної програми критерію 8 при наявності недоліків, що не є суттєвими та можуть бути усунутими ближчим часом.

## **Критерій 9. Прозорість та публічність:**

### **1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

В Одеській політехніці розроблені всі необхідні правила і процедури, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу. Вони враховують чинні норми законодавчо-правової бази, які власне конкретизовано розробниками у розділі «Нормативні та довідкові посилання». Основні документи такі як Статут, стратегії розвитку університету, концепції розвитку та Політика у сфері якості розміщені на сайті університету на окремій сторінці ([https://opu.ua/about/set\\_up\\_documents](https://opu.ua/about/set_up_documents)), загальний перелік нормативно-правових актів ЗВО також представлений у відкритому доступі (<https://opu.ua/about/regulations> тут, до речі, можна ознайомитись не лише із чинними актами, але і переглянути архів та долучитись до процесу обговорення проєктів): «Правила внутрішнього розпорядку Одеського національного політехнічного університету» (<https://cutt.ly/DmtxAGZ>), «Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному політехнічному університеті» (<https://cutt.ly/YmodYt9>), «Положення про академічну доброчесність Одеського національного політехнічного університету» (<https://cutt.ly/WmodLmj>), «Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти ЗВО у неформальній та інформальній освіті» (<https://cutt.ly/Rme2l8c>) та інші. З-поміж ключових документів, що мають безпосереднє відношення до підготовки докторів філософії, можна відзначити наступні: «Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти доктора філософії» (<https://cutt.ly/wme2L3J>), «Положення щодо порядку присудження ступеня доктора філософії в Одеському національному політехнічному університеті» (<https://cutt.ly/lmeopKq>), «Про формування навчальних планів докторів філософії на 2020-2021 н.р.» (<https://cutt.ly/Emeo8ks>), Правила прийому до аспірантури (додаток 3 Правил прийому <https://opu.ua/vstup/rules>). Здобувачі ОНП «Економіка» звітують про виконання своєї роботи та представляють зведену інформацію в документах: «Індивідуальний навчальний план аспіранта», «Індивідуальний план наукової роботи». Експертною групою відмічено, що на сайті ЗВО також оприлюднюється інформація про успішність здобувачів вищої освіти третього рівня (вкладка «Результати моніторингу якості освіти» <https://opu.ua/about/reports>). Відповідно до вимог проведення експерименту з присудження наукового ступеня доктор філософії на сайті ЗВО оприлюднено захист першого випускника даної програми Мацько Н.Г. (16.03.2021 р. <https://opu.ua/science/disphd/7603>), у т.ч. дисертаційну роботу висновок та відгуки, відео- та звукозапис захисту, наказ про видачу диплома. Під час спілкування з фокус-групами було з'ясовано, що загалом правила є чіткі та зрозумілі для учасників освітнього процесу, виняток становлять деякі процедури, з якими учасники освітнього процесу особисто не стикались.

### **2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.**

Аналіз сайту показав, що ЗВО оприлюднює проєкт ОНП «Економіка» поряд з проєктами інших освітніх програм («Якість» – «Проєкти освітніх програм» <https://opu.ua/quality/draft-programs> або з головної сторінки – «Стейкхолдерам» – «Проєкти освітніх програм оприлюднюються за цим посиланням» <https://opu.ua/quality/stakeholders>). На момент здійснення акредитаційної експертизи проєкт ОНП «Економіка» для вступників 2021 р. розміщений за посиланням <https://cutt.ly/UmoNUnh>, а також проєкт навчального плану <https://cutt.ly/RmoNGY8>. Разом з тим вказано наступне: дедлайн щодо надсилання зауважень та пропозицій (19.04.2021 р.), форма зворотного зв'язку. Зазначені позиції дають змогу усім стейкхолдерам взяти участь в обговоренні та вдосконаленні ОНП, при цьому отримати відповідь від ЗВО щодо врахування чи відхилення пропозицій, які розміщуються у вкладці «Матеріали обговорення проєктів освітньої програми та навчального плану» на 2021 р. (<https://cutt.ly/tmyDd9z>). На зустрічі фокус-групи з розробниками було відзначено, що обговорення проєкту ОНП «Економіка» 2021 р. почалось із кінця грудня 2020 р., тобто тривало приблизно 4 місяці.

### **3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.**

На сайті ЗВО у достатньо зручному і зрозумілому форматі представлена повна інформація про ОНП «Економіка» (<https://opu.ua/education/programs/phd-051-0>): профіль програми (із вказанням мети, методик навчання, програмних компонент, результатів та інше), за роками вступу подано освітні компоненти (у т.ч. обов'язкові та

вибіркові, а також посилання на «Інформаційну карту навчальної дисципліни»), освітні програми та навчальні плани, розміщено активні посилання на структурні підрозділи, на яких здійснюється ОНП «Економіка». Експертною групою відмічено, що ОНП «Економіка» має посилання на законодавчо-нормативну базу та внутрішні документи ЗВО, які регулюють процеси, пов'язані з реалізацією програми. Затвердження Вченою радою ОНП «Економіка» 2019 р. датовано «17» квітня 2019 р., а 2020 р. – «27» серпнем 2020 р. Це означає, що у 2020 р. потенційні абітурієнти не мали змоги ознайомитися із програмою та її деталями, оскільки прийомна кампанія починається із серпня (наприклад, у 2021 р. прийом заяв вступників у конкурсному відборі триватиме в період 02.08.–27.08.2021 р. «Календар вступника» <https://opu.ua/vstup/asp-calendar>). Під час спілкування з фокус-групами здобувачів та НПП експертною групою було підтверджено, що наявної інформації на сайті про ОНП достатньо, вона є повною і зрозумілою. Здобувачам доступна google-папка з усіма необхідними матеріалами дисциплін, до якої можна з легкістю дістатись використавши QR-код. Стейкхолдери брали участь у громадському обговоренні, що також є підтвердженням зручності користування сайтом, зрозумілості для користування.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 9:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.**

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОНП «Економіка»: 1. На офіційному сайті ЗВО у відкритому доступі розміщено всі необхідні документи, що стосуються діяльності університету та освітнього процесу, у т.ч. навчально-методичне забезпечення. 2. Сайт університету є зрозумілим, пошукова система є зручною у використанні. 3. Заклад оприлюднює не лише проєкти ОНП, але й інших документів, що дозволяє всім стейкхолдерам долучитись до процесу обговорення та покращення цих документів.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.**

Експертна група вважає за доцільне зосередити увагу на окремих слабких сторонах реалізації даної ОНП: 1. Експертна група пропонує звернути увагу на терміни проведення процедур пов'язаних із розробкою і моніторингом ОНП, зокрема вказати дедлайни етапів (тривалість обговорення проєкту програми, орієнтовну дату розміщення ОНП) у відповідних внутрішніх документах. Рекомендація: визначити дату розміщення ОНП на сайті таким чином, щоб вона передувала вступній кампанії (наприклад, за кілька місяців), що дозволило б абітурієнтам ґрунтовно ознайомитись із її наповненням. Інші рекомендації: 1. під час спілкування із представниками ЗВО було з'ясовано, що університет зацікавлений у залученні іноземних абітурієнтів, тому експертною групою пропонується розглянути можливість двомовного представлення ОНП «Економіка». 2. розглянути можливість удосконалення структуризації документів на сайті університету шляхом додавання алфавітного покажчика, представлення предметної області за пріоритетністю/вагомістю, а також активізувати наповнення сайту, оскільки подекуди воно відсутнє.

## **Рівень відповідності Критерію 9.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.**

ОНП «Економіка» в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 9.1–9.3: у ЗВО розроблені зрозумілі правила його функціонування та внутрішніх процесів реалізації освітньої програми; заклад є відкритим до стейкхолдерів, створено можливості для комунікації через форми зворотного зв'язку; на сайті оприлюднено інформацію про ОНП, якої цілком достатньо для того щоб стейкхолдери могли ознайомитися з нею. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їх контексту, а також принципи поваги до автономії закладу, урахування позицій стейкхолдерів, відносний вплив недоліків на якість ОНП (встановлено відсутність чітких термінів розміщення на сайті проєкту програми та самої програми), експертна група вважає можливим стверджувати про загальну відповідність даної програми критерію 9 при наявності недоліків, що не є суттєвими та можуть бути усунутими ближчим часом.

## **Критерій 10. Навчання через дослідження:**

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Ознайомлення зі змістом і структурно-логічною схемою ОНП (2016 р., 2020 р., проєкту 2021 р.), навчальними планами за відповідні роки, тематикою дисертаційних робіт, зустрічей з аспірантами та науковими керівниками, експертна група дійшла висновку, що зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів, забезпечує досягнення ПРН. Освітні компоненти ОНП, в цілому здатні забезпечити набуття компетентностей за складовими, передбаченими чинним законодавством, що регламентує підготовку докторів філософії. Глибинні знання зі спеціальності представлені в ОНП 2020 року обов'язковими компонентами «Новітні теорії економіки та управління» і «Інноваційна економіка», а також вибірковими компонентами, зокрема «Конкурентоспроможність: економіка та управління» (обрана здобувачем 2020 року набору). Вивчення ОК «Імітаційне моделювання соціально-економічних систем і процесів» та ВК «Інформаційно-аналітичне забезпечення економічних досліджень» забезпечують реалізацію специфіки даної ОНП. Дані обов'язкові компоненти, а також запропоновані вибіркові компоненти за рівнем доктор філософії дотичні напрямам наукових досліджень аспірантів, а також заявленій особливості даної ОНП. Набуття загальнонаукових компетентностей забезпечують ОК «Філософія та методологія наукових досліджень» (5 кредитів). Набуття універсальних навичок дослідника забезпечують 11 кредитів ОК «Управління науковою діяльністю», «Імітаційне моделювання соціально-економічних систем і процесів», «Психологія та педагогіка вищої школи», а також педагогічна практика. Здобуття мовних компетентностей, необхідних для проведення та представлення результатів наукових досліджень іноземною мовою забезпечує ОК «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (7 кредитів). ЕГ відзначає, що дана ОНП зорієнтована на підготовку висококваліфікованого науковця і викладача із глибоким розумінням процесу організації наукових досліджень та здійснення освітнього процесу за спеціальністю 051 Економіка. В ході зустрічей зі здобувачами, науковими керівниками і НПП, було підтверджено можливість отримання аспірантами консультацій з навчальних дисциплін, які є дотичними до тематики наукових досліджень. Також, аспіранти і наукові керівники підтвердили, що за потреби здобувачам можуть надавати консультації інші науковці. На даній ОНП сформована критична маса науковців для якісної підтримки наукової роботи аспірантів, що підтверджують: наявна потужна наукова школа з економіки, успішно захищена дисертація Мацко Н.Г. (аспірантка 2016 року набору даної ОНП), представлена гарантом інформація щодо перспектив формування разових спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня доктора філософії.

## **2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.**

Експертна група відзначає, що наукові керівники здобувачів даної ОНП є активними науковцями (портфоліо на Економічному науковому порталі <https://economics.opu.ua/>), систематично публікують результати своїх досліджень у фахових виданнях та виданнях у наукометричних базах, зокрема Scopus і Web of Science, видають монографії, є керівниками захищених кандидатських і докторських дисертацій, виступають опонентами, є членами спеціалізованих вчених рад, є керівниками та співвиконавцями науково-дослідних тем (зокрема, Некрасова Л.А. 3 теми; Балан О.С. 7 тем; Добрянська Н.А. 1 тема; Фролова Л.В. 2 теми; Бельтюков Є.А. 2 теми; Соколовська З.М. 2 теми), є керівниками і виконавцями господарських тем (зокрема, Некрасова Л.А. 6 тем; Балан О.С. 3 теми; Добрянська Н.А. 1 тема; Соколовська З.М. 1 тема). При цьому, публікації та сфера наукових інтересів наукових керівників є в повній мірі дотичними тематикам досліджень їхніх аспірантів, що було підтверджено в ході зустрічей, а також наявною інформацією, яка подана на запит (<https://bitly.su/xUsX2JLF>) і є в додатках до Звіту ЕГ, де відображено повну відповідність теми кожного аспіранта науковим публікаціям їх наукових керівників. Також, на Економічному науковому порталі Університету є повна інформація щодо наукових інтересів всіх наукових керівників, посилання на їх профілі в Google Scholar, Scopus, Web of Science, ORCID, h-індекс. Наявність такої офіційно оприлюдненої інформації є важливим чинником забезпечення свідомого вибору аспірантом наукового керівника. Під час зустрічей зі здобувачами та науковими керівниками було підтверджено, що наукові керівники залучають аспірантів до виконання держбюджетних тем НДР. Так, у двох темах НДР приймають участь здобувачі Богаченко М.В., Степаненко М.В., Ткачук Т.М., Корявченкова Т.В.; інші аспіранти у одній темі. Також здобувачів залучають до виконання і деяких господарських тем (Самарченко І.О., Ткачук Т.М.). При цьому тематика виконуваних наукових тем є дотичною до тем дисертацій здобувачів. Враховуючи це, експертна група може стверджувати про те, що на даній ОНП здійснюються системні заходи щодо забезпечення відповідності тематики досліджень аспірантів науковим інтересам їх наукових керівників.

## **3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).**

В Одеській політехніці на ОНП 051 «Економіка» створено як організаційні, так і матеріальні умови для проведення й апробації результатів наукових досліджень здобувачами відповідно до тематики їх досліджень. З цією метою на базі Університету здобувачам: 1. забезпечено безкоштовний доступ до бібліотечних фондів різних рівнів, у тому числі до репозитарію ЗВО <http://dspace.opu.ua/jspui/>, світових електронних ресурсів, зокрема баз Scopus, Web of Science, платформи ScienceDirect, до повнотекстових ресурсів порталу Springer Link, платформи MDPI та інш.; 2. надано можливість використання Економічного наукового порталу <https://economics.opu.ua/>; 3. забезпечено можливості безкоштовної публікації наукових статей у трьох університетських фахових виданнях групи Б з економіки, а саме: «Економіка: реалії часу», «Економічний журнал Одеського політехнічного університету», «Маркетинг і цифрові технології»; 4. представлені можливості щодо апробації результатів своїх досліджень на щорічних восьми конференціях Інституту бізнесу, економіки та ІТ (<https://economics.opu.ua/conferences>), наукових семінарах; 5. представлено можливість участі у НДР кафедр і госпдоговірних темах; 6. забезпечено безкоштовний

доступ до комп'ютерних класів та мережі Wi-Fi і дротових Інтернет-мереж на території Університету. Крім цього, в Університеті активно функціонують Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (<https://bitly.su/f1cG>) і Рада молодих вчених, які сприяють створенню сприятливих умов для розкриття наукового потенціалу здобувачів, про що на зустрічі наголосили здобувачі та представники даних організацій.

**4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.**

Одеська політехніка організовує комплексну, системну та ефективну діяльність щодо забезпечення можливості долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти, яка полягає у наступному: 1. створює сприятливі умови для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти ([https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/node\\_docs/polozhennya\\_amob.pdf](https://opu.ua/sites/default/files/publicFiles/node_docs/polozhennya_amob.pdf)); 2. забезпечує можливості для реалізації прав здобувачів на міжнародну академічну спільноту завдяки інфраструктурі міжнародного спіробітництва (<https://opu.ua/international/infrastructure>); 3. інформує про можливості участі в міжнародних програмах (<https://opu.ua/international/programs>, проектах <https://opu.ua/international/projects>); 4. укладання двосторонніх договорів з закордонними ЗВО-партнерами (<https://opu.ua/international/partners>); 5. регулярна участь у міжнародних конференціях (<https://economics.opu.ua/conferences>); 6. публікація результатів досліджень у різних міжнародних виданнях (Scopus та WoS) (Т. Ткачук, М. Степаненко, О. Дуднік, І. Сізоненко); 7. участь у міжнародних монографіях (Т. Ткачук); 8. залучення до відкритих лекцій, майстер-класів зарубіжних вчених та практиків (майстер-клас «Нові виклики економіки та менеджменту», Д. Павліщи, М. Кесі, П. Пачоски (Республіка Польща). Проте здобувачі не в повній мірі використовують надані можливості, зокрема поки не приймали участь у програмах академічної мобільності.

**5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.**

Аналіз портфоліо (<https://economics.opu.ua/portfolio>) наукових керівників здобувачів ОНП «Економіка» показав, що наставники перевищили рекомендовану мінімальну кількість публікацій у фаховому журналі. Експертною групою відмічено, що наукові керівники мають статті, які індексуються у міжнародних базах Scopus та/або Web of Science: Некрасова Л.А., Соколовська З.М., Добрянська Н.А., Замлинський В.А., Балан О.С., Фролова Л.В. Разом з тим вони беруть участь у міжнародних проектах, конкурсах, є керівниками або виконавцями госпдоговірних тем, держбюджетних тем науково-дослідних робіт тощо. Моніторинг діяльності наукових керівників за профілями показав, що наукові керівники працюють у рамках таких тем науково-дослідних робіт ІБЕІТ (<https://opu.ua/ibeit/activity>), зокрема: - «Конкурентна розвідка в в безпекоорієнтованому управлінні інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств стратегічного значення для національної економіки і безпеки держави (№ ДР У0119 002005) – Некрасова Л.А., Замлинський В.А. - «Забезпечення ефективного функціонування та розвитку підприємств: теоретико-методологічні та практичні аспекти» (№ ДР 0119U000743) – Некрасова Л.А., Бельтюков Є.А. - «Сучасні технології аналізу та моделювання динаміки розвитку соціально-економічних процесів на різних рівнях ієрархії управління» (№ ДР 0116 U004541) – Соколовська З.М. - «Удосконалення системи адміністрування проектів інфраструктури на рівні місцевого самоврядування» (№ ДР 0118 U006608) – Балан О.С., Добрянська Н.А. - «Менеджмент як фактор сталого розвитку в координатах парадигми економічних систем» (№ ДР 0118U006802) – Замлинський В.А. - «Механізми забезпечення інноваційного розвитку підприємництва в умовах глобалізаційних викликів» (№ ДР 0118 U 006802) – Фролова Л.В.

**6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.**

Політика ЗВО щодо дотримання академічної доброчесності регулюється «Положенням про академічну доброчесність Одеського національного політехнічного університету» (<https://cutt.ly/WmodLmj>), зокрема п. 6 «Відповідальність за порушення академічної доброчесності» ілюструє заходи, та наслідки порушення правил для НПП та здобувачів. За результатами зустрічей із фокус-групами експертною групою було констатовано, що учасники освітнього процесу розуміють важливість дотримання принципів академічної доброчесності, дотримуються їх у процесі наукової діяльності. Статті журналів ЗВО перевіряються на наявність текстових запозичень; функціонує комісія з питань академічної доброчесності; проводяться заходи популяризації академічної доброчесності. Під час спілкування здобувачі підтвердили обізнаність щодо розуміння важливості дотримання академічної доброчесності та відповідальності за її порушення, а також згадали факти інформування з боку викладачів (на початку навчання та у методичних рекомендаціях), під час подання робіт до публікацій. Підтвердили, що всі роботи перевіряються на наявність текстових запозичень. НПП також знає про можливі наслідки недотримання принципів доброчесності. У ході інтерв'ювання кількома фокус-групами був згаданий факт недотримання здобувачем іншої ОНП принципів доброчесності, у результаті чого здобувача було відраховано (відповідно до п. 6.2. вищевказаного положення).

## **Загальний аналіз щодо Критерію 10:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.**

Експертною групою були виявлені наступні сильні сторони ОНП «Економіка»: 1. На даній ОНП сформована критична маса науковців для якісної підтримки наукової роботи аспірантів, зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів, забезпечує досягнення ПРН. 2. На ОНП 051 «Економіка» створено як організаційні, так і матеріальні умови для проведення й апробації результатів наукових досліджень здобувачами відповідно до тематики їх досліджень, зокрема забезпечено безкоштовний доступ до бібліотечних фондів різних рівнів, у тому числі світових електронних ресурсів, надано можливість використання Економічного наукового порталу, забезпечено можливості безкоштовної публікації наукових статей у трьох університетських фахових виданнях групи Б з економіки, можливості апробації результатів досліджень на щорічних восьми конференціях ІБЕГТ, залучення до виконання НДР кафедр і госпдоговірних тем. 3. Наукові керівники є активними дослідниками, що підтверджується високою публікаційною активністю, у т.ч. у виданнях, які індексуються у міжнародних базах Scopus та/або Web of Science, їх участю у НДР і госпдоговірних темах.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.**

Експертна група вважає за доцільне зосередити увагу на окремих слабких сторонах реалізації даної ОНП: 1. Здобувачі не використовують наявні можливості щодо участі у програмах академічної мобільності. Рекомендації: варто розглянути шляхи активізації міжнародної та внутрішньої академічної мобільності здобувачів. Також, ЕГ звертає увагу на існуючі можливості запровадження подвійного наукового керівництва здобувачами по даній ОНП за рахунок розширення співпраці як з провідними вітчизняними науковцями, так й зарубіжними.

### **Рівень відповідності Критерію 10.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.**

ОНП «Економіка» в повній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 10.1–10.3, 10.5, 10.6, а також частково за 10.4 (враховуючи, що здобувачі частково долучені до міжнародної академічної спільноти): ОНП повною мірою відповідає науковим інтересам здобувачів та дозволяє досягти програмних результатів; наукові інтереси наукових керівників корелюють із тематикою дослідження їх аспірантів; ЗВО має необхідну наукову інфраструктуру, яка дозволяє апробувати здобувачам результати досліджень; наукові керівники є активними науковцями. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їх контексту, а також принципи поваги до автономії закладу, урахування позицій стейкхолдерів, відносний вплив недоліків на якість ОНП, експертна група вважає можливим стверджувати про загальну відповідність даної програми критерію 10 при наявності недоліків, що не є суттєвими та можуть бути усунутими ближчим часом.

## **IV. Інші спостереження**

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

В процесі спілкування з фокус-групами відчувалася доброзичлива атмосфера, яка панує в Університеті. Відкрита зустріч показала значну підтримку даної програми з боку академічної спільноти, їх готовність до подальшої співпраці з даною ОНП, зацікавленість у впровадженні елементів дуальної освіти й спільного подвійного наукового керівництва.

## **V. Підсумки**

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

|                                                                                                       |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| <b>Критерій 1.</b> Проектування та цілі освітньої програми                                            | B |
| <b>Критерій 2 .</b> Структура та зміст освітньої програми                                             | B |
| <b>Критерій 3 .</b> Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання                     | B |
| <b>Критерій 4 .</b> Навчання і викладання за освітньою програмою                                      | B |
| <b>Критерій 5 .</b> Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність | B |
| <b>Критерій 6.</b> Людські ресурси                                                                    | B |
| <b>Критерій 7.</b> Освітнє середовище та матеріальні ресурси                                          | B |
| <b>Критерій 8.</b> Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми                                   | B |
| <b>Критерій 9.</b> Прозорість та публічність                                                          | B |
| <b>Критерій 10.</b> Навчання через дослідження                                                        | B |

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

| Документ | Назва файла                                                            | Хеш файла                                        |
|----------|------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| Додаток  | <i>наказ на зміну гаранта.pdf</i>                                      | rGFrTxS8fP6lzF4JYt9GCDV8b7VQDkT1DAphHEb27<br>iA= |
| Додаток  | <i>разові спец ради.pdf</i>                                            | AKltirhvEoyBHiyrQKqBXTuImA9dacEY6r3WpDqR5<br>Fo= |
| Додаток  | <i>Дотичність тем наукових досліджень аспірантів та керівників.pdf</i> | YXbGTklmHXQVUNVRiC6TfDdwdG7dSIdBvlSVWn<br>Nb4gQ= |
| Додаток  | <i>Інформація про наук активність аспірантів і наук керівн.pdf</i>     | mqwKevuTTPeEuQ3GxKoQkC69lDa9ei3DCHadHSfs<br>Lzs= |

\*\*\*

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

**Танклевська Наталія Станіславівна**

Члени експертної групи

**Костишина Тетяна Адамівна**

**Шандар Анна Михайлівна**